

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Legea lui Apponyi

și înțelegerea greșită a ei.

Cu toții cunoaștem scopul urmărit de Apponyi prin articolul de lege 27 din anul 1907: a grăbi maghiarizarea învățământului în școlile primare nemaghiare, a cere dela susținătorii acestora jertfe așa de mari, încât mulți, fie din slăbiciune, fie din nepuțință, să fie siliți a părăsi gândul de-a le mai susține, pentru-ca apoi să vină statul, adică naționalitatea maghiară, care acum își închipuie că ea e statul, și să înființeze școli de stat, în care să se propună numai în limba maghiară. Din cele scrise de noi în mai multe rânduri s'a putut vedea, că în multe locuri dirigiitorii de astăzi ai politicii școlare și-au ajuns scopul: multe școli românești s'au închis și închise au rămas, alte multe au fost înlocuite cu școli de stat sau și numai comunale, ceea ce e tot așa de rău, căci nici acestea nu se mai adăpostesc între zidurile tari ale bisericii noastre românești.

După pășania de zeci de ani, am putut și putem fi siguri, că ce e mai asupritor pentru noi în aceasta lege, ca și în toate legile făurite în Budapesta, se va îndeplini cu cea mai mare asprime față de noi. Tot așa de mult putem fi siguri, că aceea ce a mai rămas în lege în favoarea noastră se va îndeplini numai dacă noi, căpeteniile bisericesti ale școlilor și învățătorii, vom lupta cu tărie și fără teamă pentru îndeplinirea dispozițiilor cât de cât favorabile nouă.

În privința aceasta se pare, că domnește o mare zăpăceală la o parte din învățătorii noștri. Dupăcum am văzut din „Vatra Școlară” și din „Telegraful Român”, unii învățători au ajuns a fi de credință, că școlile noastre au încetat a mai fi școli românești, fiind prefăcute prin legea lui Apponyi în școli româno-maghiare sau maghiaro-române, adică bilingve (cu două limbi). Ei bine, credința aceasta e foarte greșită, după cum dovedește cel mai chemat să ne lămurească în privința aceasta, dl Dr. Onisifor Ghibu, inspectorul general al învățământului primar (al școlilor dela sate) din arhidieceza Sibului. Și cum lămuririle acestea nu interesează numai pe preoții și învățătorii noștri, ci în aceeași măsură și pe țărani noștri, cari sunt susținătorii vrednici ai școlilor noastre naționale, lăsăm să urmeze o parte din ele mai la vale, ca să fie de învățătură pentru cei-ce, fie din nepricepere, fie din teamă iepurească, ar vrea să nu se folosească nici de mica bucățică de libertate, ce ni-au mai lăsat-o legea lui Apponyi.

Iată ce zice dl Dr. O. Ghibu:

„Atât înainte, cât și după 1879, când s'au introdus în școlile noastre limba maghiară ca obiect de învățământ, școlile confesionale române au fost școli cu limba de propunere română. Legea dela 1907 n'a schimbat întru nimic acest caracter al școlilor noastre. Ceea-ce a impus aceasta lege e, ca limba maghiară să se propună într'un număr de oare mai mare. *Limba maghiară a fost și este numai un obiect de învățământ ca ori-care altul*, cu singura deosebire, că a pus stăpânire pe un număr mai mare de oare. Școlile noastre sunt chiar după legea din 1907 roman *tannyelvű népiskolak*, școli populare cu limba de propunere română. Planul de învățământ dat de minister pe seama școlilor ajutate de stat sub Nr. 80,000/1910 spune apriat, că el s'a dat pentru *nemagyar tannyelvű népiskolak*, școli populare cu limba de propunere nemaghiară, din simplul motiv, că școlile noastre nu sunt cu două limbi.

„E o adevărată crimă a vorbi ca învățător român, că noi trebuie să capitulăm cu întreaga noastră organizare internă, câtă vreme fostul ministru Apponyi s'a exprimat în aceasta privință zicând, că tot ce se ține de munca școlii rămâne în mâna celor-ce susțin școala.*)

„E absolut fals a spune, că legea ar cere, ca computul, geografia, istoria și constituția să se propună în limba română și maghiară. La un atac din partea unui deputat naționalist, contele Apponyi a răspuns în dietă: „Eu nu cred, că ar fi o nenorocire, dacă aceste obiecte s'ar predă ungurește, dar în proiectul de lege despre asta nu se spune nimic” (vezi Orsz. ért. 12 Aprilie, pag. 12). Legea cere numai, ca anumite părți din aceste materii să se ia mai pe scurt și în limba maghiară, dar nu în oarele hotărâte pentru aceste materii, ci în oarele de limba maghiară, cari tocmai pentru aceea sunt așa de numeroase.

„Cărțile în două limbi nu le cere legea, precum nu cere legea, ca tot ce se propune românește să se propună și ungurește. În plan se cere numai, ca „despre tot ce se învață în limba maternă din istoria patriei, constituție, istoria naturală și igienă” elevii să știe conversă (vorbi) și în limba maghiară (pag. 72). Nu tot, ce se învață în românește, trebuie să știe și ungurește, ci numai despre ce s'a învățat în românește „elevii să știe ce e esen-

*) Vezi Országgyűlési értesítő, 12 Aprilie 1907, pag. 14: A tanítás egész irányítása, a tanítás jellegének meghatározása, a jellemképzés, a nevelés vezetése, a tanítóknak alkalmazása, a tanítók feletti fegyelmi hatalom négyötödében, ez mind, szóval minden a mi az iskolának munkájához tartozik, marad az iskolafenntartó kezében.

țial (pag. 104) și în limba maghiară „în rezumate scurte” (pag. 105)“.

Acestea sunt lămuririle dlui Dr. Ghibu. Cei chemați înceteze deci a face mai mult decât cere legea și planul de învățământ. Iar din școlile noastre naționale afară cu cărțile în două limbi, căci sunt dovada lașității (fricei) a celui-ce le folosește.

Iar autoritățile noastre tragă și ele o învățătură din zăpăceala, care a cuprins pe unii învățători ai noștri: să dea dela început toate lămuririle de lipsă, pentru-ca oamenii noștri de școală, supuși și îndrumărilor date de revizorii școlari maghiari, să știe ce au să facă. Și când se va găsi un învățător, care să asculte mai mult de străin, decât de autoritatea lui bisericască națională, scuture-l astfel, încât să înțeleagă, că el nu e chemat să dea învățătură unor copii dintre Tisa și Dunăre, ci copiilor Românilor noștri.

Cum Ardelenii din Țară se unesc cu Jidanii. „Neamul Românesc”, revista dlui N. Iorga, scrie, că după-ce dl Aurel Roșianu, un comerciant și Român vrednic, a izbutit să scoată „Societatea Comercianților și Industriașilor” din Râmnicu-Vâlcei, compusă mai ales din Ardelenii stabiliți acolo, de sub influența (puterea) Jidanului Salomon Kleinberg, care eră secretarul ei, la alegerea noului comitet iasă, cu concursul Ardelenilor, din nou Jidanul Kleinberg ca secretar.

Cu drept cuvânt revista naționalistă e supărată pe aceasta faptă nenațională a fraților noștri stabiliți în Țară, unde au găsit adăpost și puțința de-a se îmbogăți, fără să se teamă de urgia stăpânitorilor noștri d'aici. Adevărat, că în Țară se strică unii d'ai noștri, mai ales cei-ce se vără în politică, dar să ajungă până la a sprigini și un Jidan, nu ne-a fost dat să vedem până acum. Las' că pricina neînțelegerii dintre Maghiari și celelalte naționalități din Ungaria sunt numai și numai Jidanii și cei robiți lor, dar în Țară, când se vără un Jidan la o societate românească, o face totdeauna cu gândul să dărâme ce e românesc.

Certe dualistice. Gazeta creștin-socială „Reichpost” din Viena publică un articol intitulat „Scandaluri în jurul unei comenzi”, în care se spune, că în curând va izbucni un conflict între ministrul de războiu Schönaich și între industriașii austriaci. Aceștia acuză pe ministrul Schönaich că comenzile pentru construirea noului palat al ministerului de războiu le-a făcut la industriașii maghiari și nu la cei austriaci.

O nouă cale ferată de-a curmezișul Ardealului. În conferința dela Cluj, despre care vorbim în articolul „Șarmășelul“ s'a vorbit și despre o nouă cale ferată, care ar trebui să se facă de-a curmezișul Ardealului. Și în afacerea aceasta s'a dovedit toată prostia și toată ura, care-i stăpânește pe Unguri contra noastră. Înțelepții din Cluj au alcătuit un proiect (plan) după care linia aceasta să treacă pe la Borsec în Săcuime în Moldova și de-acolo la — Odesa în Rusia! Asta, ca nu cumva să se folosească frații noștri din România de o linie mai lungă, care ar duce la Galați sau Constanța. S'au găsit însă și câți-va mai cumiști, cări au luat în răs pe Clujeni, așa că la urmă s'a hotărât iară o rugare-milogeală către guvern, ca să facă o linie de-a curmezișul Ardealului, dar să treacă pe cât e cu putință numai prin ținuturi locuite de Maghiari și să nu atingă pe cele locuite de Români.

Ar fi fost mai potrivit pentru mintea Clujenilor, să ceară construirea ei prin aier și numai în Săcuime să coboare pe pământ!

Plângeri din Șeica mare — dar nu împotriva Românilor. Secțiunea locală a reuniunii săsești de agricultură din Șeica mare are o școală frumoasă de pomi de vre-o 20 de jugăre. Ingrijitorul ei a fost până bine de curând, cum nici nu eră de așteptat altminteri, un Sas. Păzitorul însă n'a vrut să mai facă slujba, iar Sașii în zadar au căutat tot un Sas pentru slujba aceasta, că n'au găsit. Așa s'au văzut siliți să bage un Român „deocamdată“ pe trei ani. Acesta are locuință, grajd pentru 3—4 vite, folosirea locului, unde sunt pomișorii și 96 fiorini pe an. În Șeica mare numărul Sașilor a scăzut în cei din urmă zece ani cu 230 de suflete.

Acum să ne întrebăm: e răpire de pământ săsesc, când Românii cumpără sau numai închiriază dela Sași pământuri, când ei înșiși mărturisesc, că nu au oameni, cari să-l lucreze?

Administrația din Ungaria. Cât de ticăloasă e administrația dela noi, o dovedește și cazul următor: După nenorocirea grozavă dela Curitău, unde au ars de viu o mulțime de oameni strănși în primăvara anului trecut la joc, s'au străns bani chiar și în străinătate, ca să vină în ajutorul celor rămași. Cu sumele adunate s'ar fi putut ușurâ mult soarta celor loviți așa de greu de soarte. Administrația comitatului Sătmăr n'a împărțit însă nici azi ajutoarele! În dieta din Budapesta au interpellat (întrebat) pe primul ministru despre aceasta ticăloșie.

Dacă față de Maghiari — căci Curităul e sat unguresc — se poartă astfel administrația, ne putem închipui, ce ne așteaptă pe noi Românii!

Tripla-Alianță a adus pagubă Austriei. Așa a zis profesorul ceh Masaryk, membru al Reichsratului (dietai) din Viena. Ținând o vorbire în Praga, s'a rostit astfel: Diplomația noastră (adecă consulii și ministri trimiși în țări străine) trebuie înnoită și altoită cu oameni din popor. Pentru Austria, Tripla-Alianță nu e de nici un folos. E adevărat, că Germania ni-a fost credincioasă. Dar alianța ne e stricăcioasă, pentru-că Germania ni-a luat locul în toate țările, de-și vinde mărfurile ei, în loc să le vindem noi pe ale noastre.

Pentru ce atâta supărare? Gazetele austriace sunt supărate, că industria (fabricile) din Ungaria încă vor avea să lucreze pentru corăbiile cele nouă de războiu ale flotei austro-ungare. Lucrările, ce vor avea să facă fabricile din Ungaria, sunt în valoare de 113 milioane 670 mii de coroane potrivit cu partea de cvotă (suma de bani), ce o dă Ungaria pentru cheltuielile comune. Supărarea nu e la loc: industria din Ungaria nu e ungurească, căci e înființată mai ales cu-capital austriac și părtașii sunt, pe lângă Austriaci, Jidani. Din Ungaria sunt numai milioanele, ce i-se dau ca ajutor, milioane din pungile noastre.

O bancă românească de model. Banca „Lumina“ a înaintat consistorului suma de 4500 coroane pentru scopuri culturale. O parte bună din acționarii băncii n'au vrut să-și ia partea lor de câștig (dividendele), hotărând, ca acestea să se dea pentru scopuri culturale românești. În modul acesta darul se ridică la suma de zece mii coroane.

O nouă dovadă de împăciuire. În vătătorul român Corneliu Popovici din Șegești (Bihar) a fost osândit la pierderea slujbei sale pentru totdeauna! Vina lui e, că la alegerile trecute și-a făcut datoria de Român, votând pentru iubitul nostru Dr. Lucaciu și nu pentru renegatul urgisit Mangra.

Biserica albaneză în București. Consiliul comunității albaneze greco-orientale din București a rugat pe metropolitul-primat al României să-i lase să-și clădească în București o biserică greco-orientală, în care să slujească în limba albaneză. Metropolitul-primat s'a învoit și astfel s'a împlinit una din dorințele cele mai ferbinți ale Albanezilor naționaliști, aceea de a-și avea în biserică limba lor națională.

Câtă deosebire între metropolitul-primat român și patriarhul grec din Constantinople, care trimite ucigași în comunele românești din Turcia, ca să-i oprească dela folosirea limbii române.

Cum lucrează Slovaci în America. Când a venit Apponyi, apostolul mincinos al păcii dintre popoară, la America, Slovaci de-acolo, cari formează o Uniune (societate) puternică, au tipărit 20 de mii de cărți postale cu fotografia și scrisoarea marelui Norvegian Björnson, 20 de mii de placate (hârtii mari, cari se lipesc pe pereții caselor) cu statistica tuturor condamnaților din Ungaria și zece mii de broșuri (cărți nelegate), cari cuprindeau pe larg tot ceea-ce, a făcut Apponyi în viața lui și tot ceea-ce au suferit naționalitățile nemaghiare sub guvernele ungurești de un timp încoace.

O nouă condamnare la Slovaci. Frații noștri de suferințe, Slovaci, au trebuit să plătească din nou tribut urgiei șovinismului maghiar. Gazeta slovacă „Slovenski Tizdennic“ din Budapesta a publicat în anul trecut un articol contra unui primpretor Filberger — de sigur vr'un renegat — care s'a amestecat în mod necuviincios la alegerile din anul trecut. Curtea cu jurați din Budapesta l-a condamnat pe dl August Valesek, redactorul, care a primit răspunderea, la două luni închisoare și patru sute coroane amendă, pentru-că ar fi calomniat (grăit de rău pe nedreptul) pe cinstitul solgăbirău.

Lupta între studenții români și maghiaro-jidani în Cluj.

E poate bine, că Românii noștri învăță încă de mici să cunoască ura clocoitoare, care stăpânește pe partea cea mare a Ungurilor și a stăpânilor lor jidani contra noastră. La gimnazii aud de gura conșcolarilor și profesorilor lor mai vorbe de ocară la adresa neamului nostru. La universitate profesorul de istorie mai ales, îmbrăcând pielea omului învățat, iscodește cât mai multe neadevăruri istorice, prin care caută să ne umilească. Magrozavi se arată însă studenții jidani și maghiari. Toți cred, că prin aceasta neamul nostru poporul băștinaș pe acest pământ, viața de două neamuri vestite, Romani și Daci, vom vom rușină de obârșia noastră și vom cădea în genunchi în fața nepoților lui Apad și ai lui Ițig. Se nșală însă, căci tocmai iadul, în care e silită să trăiască tinerimea noastră, o face pe aceasta mai îndârjită și mai mândră de originea sa. Aceasta au dovedit-o fruntașii noștri cei bătrâni, cari toți au învățat la școale ungurești: Șincai, Maior, apoi Barișiu, Avram Iancu, Ioan Buteanu și toți tovarășii lor din 1848; au dovedit-o și fruntașii de mai încoace, Ioan Rațiu, Vasile Lucaciu și alții și o dovedesc cei mai noi, Alexandru Văda-Voevod, I. Maniu ș. a. ș. a.

Atacul săvârșit la 14 și 15 Martie de tinerimea jidano-maghiară dela universitatea din Cluj contra studenților noștri români e apă la moara noastră. El ne dovedește din nou, că între Român și Maghiaro-Jidanul cărturar nu poate fi niciodată înțelegere.

Iată ce s'a întâmplat:

Un student român cetia gazeta „Românul“ într'o sală de prelegeri. Un Jidan sau Maghiar se apropie de el și-l provoacă în mod obraznic să nu cetească gazeta românească, căci prin aceasta își bate joc de Unguri. Studentul român i-a răspuns în mod cuviincios, că el nu face nici o demonstrație, ci cetește gazeta românească în fiecare zi. Atunci au venit și alți Jidani și Maghiari și au început să urle și să amenințe pe Român cu balele și cu pumnii. Se nștelege, că Românii i-au sărit în ajutor și de-aici bătaie în toată formă, până a venit poliția să-i despartă.

Cu atâta n'a fost destul. A doua zi pe care Maghiarii o serbează ca ziua libertății, cum serbăm noi pe 3 Maiu, studenții jidani și maghiari s'au dus la statuia lui Petofi — care de altminteri n'a fost Maghiar — unde fostul deputat Vesselenyi a ținut o vorbire, în care preamăria începutul luptei pentru libertate la Maghiari în 1848. Foarte frumos, căci în care națiune e datoare să-și sărbătorească zilele și oamenii ei mari, națiunea maghiară pe bărbații maghiari, națiunea română pe bărbații români. Vesselenyi însă nu s'a mărginit la aceasta preamărire a neamului lui, ci, ca să-și arete firea necioplă, a început să batjocorească pe Români. Un grup de studenți români, cari erau acum au protestat cu tărie contra acestei necuviințe. Jidano-Maghiarii au vrut să sară asupra celor câți-va Români, dar au fost împedecați de poliție. Tot ei s'au dus la rectorul universității, ca să se plângă contra Românilor!

Se nștelege, că la urma urmii tot Români vor fi judecați și pedepsiți. Nu

supere pentru aceea! Poporul român știe să laude după vrednicie pe tinerii noștri, cari deși primejdioși de hoarde barbare, nu se tem niciodată să se afirme (arete) ca Români și să protesteze contra tuturor celor-ce caută să-și verse balele murdare preste memoria mucenicilor noștri.

Rândurile de sus erau scrise, când am primit știrea, că studenții maghiaro-jidani dela universitatea din Cluj au anunțat cu urlete prin toate salele universității, că vor să-și respecte un ordin vechiu dat de un rector nebun, care oprea pe Români să mai vorbească românește ei între ei. Ordinul acesta, fiind de o barbarie ne mai pomenită, nu s'a respectat nici odată și dacă acum Jidanii și Maghiarii se vor preface în jandarmi urgisiți, lupta între studenții noștri și sălbaticii polițiști cu nume de studenți universitari va fi crâncenă, mai ales, că numărul studenților noștri nu e nici de 8 la sută din numărul studenților maghiari.

În legătură cu noua barbarie, ce se săvârșește la cea mai înaltă școală a Ardealului, „Tribuna“ publică un frumos apel către studențimea noastră, din care dăm și noi o parte:

„Tinerimea trebuie să se ridice ca un singur om și să ducă o luptă înverșunată. Nu trebuie să se dea înapoi dela nimica și nici o teroare nu e iertat să o înfrice în apărarea celui mai elementar drept de existență al limbii românești în viața intimă și particulară.

Nu șovăim să facem apel la tinerimea noastră de-a merge în lupta asta până în pânzele albe. Dacă studențimea ungurească sau autoritățile ar cercă să obție respectarea hotărârii lor nelegiuite prin forța brută, studenții români sunt nu numai în drept, dar și datorii a le opune tot forța brută a armelor!

Trebuie să afle asupritorii noștri, să afle lumea întreagă, că în punctul acesta suntem hotărâți să mergem până la extrem! Afle toți, că dacă e vorba de limba noastră, nu este o vorbă poetică, ci un jurământ sfânt fiecărui Român cuvintele imnului nostru național: *Căci morți nu-mai o dăm!*“

Șarmășelul.

Mica comună românească Șarmășelul (comitatul Clujului), care la anul 1900 avea 842 de locuitori, e azi pomenită în toate gazetele, românești, nemțești, dar mai ales maghiare din țară. Noi încă am scris în vre-o două rânduri despre ea. Au izbugnit acolo niște izvoare de gaz de metan — nu petrol, — care are o putere uriașă de lumină și căldură. Izvoarele acestea sunt necate, puterea gazului din ele poate lucra până la o întindere de sute de kilometri. Ele mai sunt și ieftine. Astfel s'a făcut socoteală, că dacă s'ar duce la Budapesta gazul acesta prin țevi înșirate din Șarmășel până'n capitala țării — o depărtare de 460 kilometri — în Budapesta metrul cub de gaz ar costa numai 4 bani, pe când acum metrul cub de gaz de luminat, fabricat acolo în Budapesta pe loc, costă 11—12 bani. Cu puterea de căldură și de mișcare a acestui gaz dela Șarmășel se pot mâna mașinile dela sute și sute de fabrici, cu cheltuială mică.

Data fiind însemnătatea această mare, s'au ținut o conferență (un sfat) la Cluj, unde s'au adunat reprezentanții nemeșimii maghiare, vecinic flămânde, ai Sașilor negustorași și ai Săcuilor, cari umblă totdeauna după pomană dela stat. A fost deci

un fel de dietă a Ardealului, cum se ținea înainte de 1848, când hotărau cum să asuprească mai mult pe „Valahii“ primejdioși prin numărul și puterea lor de viață. O dietă, cum a fost și aceea înainte de 1848, când un ticălos de nemeș maghiar a propus să se umple satele românești de crâjme, Români să fie îndemnați să bea cât mai mult rachiu (vinars) otrăvitor, ca cu atât mai curând să peară ca dobitoacele și să înceteze de-a se mai prăsi așa de tare, încât băgau groaza în nemeși și Sași.

Și în conferența aceasta au țipat, că gazul dela Șarmășel să fie folosit mai întâiu și mai întâiu pentru înființarea de cât mai multe fabrici în Ardeal, de cari să se bucure însă numai nemeșii leneși și Săcuii. În felul acesta să se întărească în avere Maghiarii, ca să poată odată încăleca pentru totdeauna pe „Valahii“. Așa dară și de data aceasta un dar al lui Dumnezeu, scos la iveală din pământ românesc, să fie folosit împotriva noastră! Dorința acestor hrăpăreți a fost înaintată ministrului.

Contra lor se ridică însă Ungurii (adecă Jidanii) din Budapesta. În gazeta lui Banffy scrie un „patriot“ următoarele: „Dacă vom sili, ca viitoarea noastră industrie mare (fabricile) să se desvolte în Ardeal, prin aceasta vom face neprețuite servicii valahimii. Cum poate cere Maghiar cu scaun la cap să silim marea noastră industrie să se așeze tocmai în Ardealul crotropit de Valahi? Să dăm Valahilor miile de favoruri ale industriei mari, dezvoltarea materială și culturală și să le dăm chiar și câștigul, ce ar urma din urcarea neîmpedecată a plății muncitorilor agricoli?“

După cum vedem, Jidanii din Pesta și cu jidaniții din Ardeal se iau deja de cap. Până se va hotărî însă în afacerea aceasta, noi repetăm sfatul dat în mai multe rânduri Șarmășelenilor noștri: grijiți ca ochii din cap de locurile și grădinile, cari ar fi potrivite pentru ridicare de fabrici și alte întocmiri. Averele lor prețuiesc acum înzecit și însutit decum prețuiau mai înainte.

Ajutorul celor păgubiți de potopul din Bănat.

Comisiunea întocmită pentru ajutoarea Bănățenilor, cari au fost păgubiți de cele două potopuri grozave din anul trecut, și-a isprăvit raportul, prin care se hotărăște care și cât trebuie ajutat. Lucrările comisiunii au întârziat din cauza, că după potopul dela 2 Septembrie a trebuit să înceapă din nou cercetările. În toate cercetările făcute, comisiunea a fost ajutată de preoții și învățătorii noștri.

Cu prilejul acestor potopuri au fost sărăcite 12 mii 337 de familii, unele de tot, altele în parte.

Ajutoare s'au strâns 632 de mii 519 coroane, la cari trebuie să mai adăugăm o sută de mii coroane votate de comunitatea de avere a grănițerilor români pentru clădiri de case pe sama celor-ce și-le-au pierdut. S'au mai votat apoi ajutoare în natură, atât din partea comunității de avere, cât și din partea comunității de avere a grănițerilor sârbi, cari au hotărît să dea gratuit lemne de clădire. Cu ajutorul acesta se vor împărți toți deopotrivă, chiar și cei-ce nu vor primi despăgubiri bănești.

Toți păgubiții sunt împărțiți în 3 clase:

1. În clasa întâiu sunt aceia, cari au rămas cu totul pe drumuri precum și aceia, cărora li-s'a prăpădit aproape întreaga avere. Aceștia primesc despăgubire completă.

2. În clasa a doua sunt aceia, ale căror locuri de cultură (plugărie) au fost cu totul sau în parte stricate de apă sau apoi nu vor da rod multă vreme. Aceștia vor primi a cincia parte din paguba suferită.

3. În clasa a treia sunt aceia, cari și-au pierdut averea mișcătoare sau uneltele și clădirile economice sau recolta anului trecut. Ei primesc a zecea parte din pagubă.

Vor mai primi a douăzecia parte din pagubă toți aceia, ale căror vite au fost înecate. Proprietarii caselor duse de apă vor primi, pe lângă ajutorul dat de cele două comunități, încă câte un ajutor de 50 până la 100 coroane. Pomii puștiiți vor fi înlocuiți cu altoi dați gratuit (pe nimic) de ministrul de agricultură sau aduși, cu un preț mic, de comisiunea de ajutorare.

Comuna Șopotul se va clădi din nou în alt loc, căci dacă ar rămâne tot pe vatra veche, ar putea fi puștiiită de nou de ape.

Pagubele se urcă la 3 milioane, 766 mii 996 coroane, o sumă uriașă, care numai în mică parte poate fi acoperită de ajutoarele străne.

Despăgubirile se vor începe de pe acum. Ajutoarele se vor împărți prin o comisiune compusă din pretorul cercului, pretot, primar, notar și doi fruntași ai satului, cari vor griji, ca sumele date să fie folosite de-adreptul pentru scopul hotărît.

Nădăduim, că frații Bănățeni, Români harnici și dedați să infrunte năcazurile vieții, cu ajutorul lui Dumnezeu vor face din ținutul puștiiit o nouă frumoasă grădină românească.

Destăinuriri

de când cu alipirea Bosniei și Herțegovinei.

Cetitorii noștri știu, că anexarea (alipirea) Bosniei și Herțegovinei era p'aci să producă un războiu înfricoșat, în care s'ar fi prăpădit și mulți dintre ficiorii noștri, cari slujesc în număr așa de mare în armată. În contra Austriei erau mai ales Rusia și Anglia, dar era mare temere, că chiar și Italia, rupându-se de Tripla-Alianță, va atacă monarhia noastră.

Despre primejdia cea mare de atunci, deputatul austriac Wolf a făcut deunăzi următoarele destăinuriri:

Cu trei zile înainte de renunțarea (lipsirea) prințului Gheorghe la drepturile sale de moștenitor al Serbiei, Germania a făcut cunoscut la Petersburg (capitala Rusiei), că ea a luat toate măsurile de lipsă pentru mobilizarea, adecă pregătirea de războiu a armatei sale. La Petersburg și Londra (capitala Angliei) nu s'au luat în seamă aceasta amenințare. Atunci atașatul militar german (un ofițer înalt, care reprezintă armata germană) în Petersburg a împărțit guvernului rus, că două corpuri de armată din Germania vor intra în Bohemia, ca se înăbușească o revoluție cehă, pe care Cehii ar putea să o încerce, iar alte trei corpuri de armată germane vor intra în Tirol, ca să se împotrivescă unei încercări a Italiei de-a cuprinde Tirolul de mează-zi, unde locuiesc Italieni sub stăpânirea austriacă. A mai declarat, că Germania e gata și pentru un războiu cu Rusia.

Când au văzut guvernul rusesc, că nu mai e glumă, și-a schimbat numai decăt planurile și a lăsat Serbia și Muntenegru în voia sorții. Anglia încă n'a mai cutezat să zică nimic, și astfel din cauza credinței Germaniei aliate cu monarhia noastră am scăpat de vărsarea de sânge, căci Serbia și Muntenegru singure n'au mai cutezat să cărnească.

Un glas unguresc despre băncile noastre.

În Budapesta apare o gazetă ungurească, „Budapesti Naplo“, care se arată câteodată cuminte, când vorbește despre noi. Prin aceasta se deosebește, în mod plăcut, de celelalte foi jidano-maghiare, cu toate-că și scrisul ei e mai mult un strigăt de alarmă, ca să vadă Ungurii, ce primejdioși suntem noi din cauza progreselor, ce le facem. Într'unul din numerele trecute s'a ocupat de băncile noastre. Iată, ce zice:

Noi Maghiarii obișnuim să ne batem joc de Români, de cultura lor și de întocmirile lor. Ei bine, băncile românești aduc jertfe mari pentru națiunea lor, jertfe, pe cari nu le fac băncile maghiare. Ziarul arată, că fiecare bancă românească prevede în bugetul ei anual sume însemnate pentru cultura și politica română: școli, institute culturale, gazete etc.

Românii urmăresc o politică economică din cele mai conștiente. Băncile românești împrumută pe țărani români sau pe meseriași, cărturari etc. în condițiuni foarte prielnice, pe câtă vreme băncile maghiare fac adevărată uzură (cămătărie). În asemenea împrejurări nu este de mirare, că proprietarii maghiari sărăcesc și moșiile lor sunt scoase în vânzare. Băncile românești cumpără aceste moșii și le împart țăranilor români, cari în chipul acesta se îmbogățesc. Ziarul încheie spunând, că Maghiarii trebuie să caute prietenia Românilor, cari sunt un popor de viitor.

După cum se poate lesne vedea, gazeta ungurească vrea să tragă un fir mițat în miere prin gura Românului. Cam ca Tizza. Cele-ce spune despre băncile românești și ungurești sunt exagerări, adevărate lucruri mărite preste măsură. Mai întâiu, băncile noastre au cumpărat foarte puține moșii până acum. Apoi, băncile ungurești nu prăpădesc pe proprietarii maghiari (pe nemeși), căci pe aceștia îi prăpădesc beutura, cărțile de joc și muierile, dar îi prăpădesc mai ales lenea și fudulia nemeșească, care îi oprește dela muncă. Moșiile lor, după-ce ajung să se vândă, nu le cumpărăm noi, ci le cumpără statul, ca să le dea tot Ungurilor, cu toate-că lângă moșia aceea e sat românesc, ai cărui locuitori ar avea mare lipsă de pământ.

Deci slăbească-ne gazetele ungurești cu laudele lor, căci nu ne mai poate îmbătă cu apă rece.

Ce scriu alte gazete?

„Românul“ (Arad). Dacă ei (nemeșii) doresc, ca Țara să fie și pe mai departe melegarul privilegiilor lor de clasă și de rasă, — noi vom lupta să zădărnici întruparea acestui fel de stat. Pentru noi statul va trebui să fie mijlocul cel mai bun al dobândirii fericirii și recunoașterea acelui vecinic adevăr, că dreptul limbii tuturor popoarelor e neapărat de lipsă, cum nu se mai tăgăduiește dreptul respirației (răsuflării) și al vieții. Libertatea culturii dar. Desvolte-se fiecare națiune, între marginile statului și ajutată la fel de puterile lui, liber ca o unitate „sui generis“ (de un fel deosebit), cum a lăsat-o Dumnezeu. Căci mai bine spargă-se formele moarte ale statului, decât să se stăvilească progresul vieții popoarelor. Alt-

cum întreaga existență a statului nu-și află rostul.

Și iată dară, ce așteptăm noi dela întruparea votului universal: izvorul apelor, dătătoare de nouă viață, de nouă putere pentru țară și pentru popoarele ei, prefacerea și fermecarea prin el a întregului sistem de ocârmuire și administrare, întru fericirea și mulțumirea tuturor cetățenilor țării.

„Drapelul“ (Lugoj). În urma înaltei poziții (rangul), ce ocupă părintele Mangra în sânul bisericii gr.-or. române ca arhimandrit și vicar, se ține de arhieriei bisericii gr.-or. române ca scaiul de oaie, și astfel vorbele lui, pe cari le aduce în legătură cu finuta arhieriei, capătă în ochii celor neorientați aparența (forma), ca și când vorbele lui Mangra n'ar fi ale lui proprii, ci spuse cu autorizație (împuternicirea) din loc mai înalt.

Contra acestei presupuneri trebuie să protestăm cu toată energia până când înaltul cler al bisericii noastre gr.-or. va reuși să-și scuture de pe cap pe acest om, care face de rușine și prin prezența sa ori-ce lucrare.

Dacă ne-a făcut Mangra în viața sa un serviciu adevărat, este tocmai că a trecut pe față în tabăra, unde dela început i-a fost locul, ducând cu sine și pe nedeslipiții săi patroni: Slavici și Brote.

Nu în pretinsul terorism zace cauza, că nu se poate face nimic în privința împăcării, ci în faptul, că cei-ce propoveduesc astăzi împăcarea, s'au pus pe un teren, pe care nimeni nu poate face pace!

E deci în interesul cauzei, ca arhieriei noastre să-și limpezească cauza și să se ferească de patronajul rușinător al părintelui Mangra, care numai din mistificări (minciuni) poate trăi.

„Minerva“ (București). Se tot vorbește, dela o vreme, că unii conducători politici ai Maghiarilor ar fi voind să netezească drumul pentru o pace cu frații noștri de dincolo. Vestea am auzit-o, dar nu i-am putut da crezământ. Faptele, ce se petrec zilnic în viața politică nefericită a Românilor din Ardeal și Ungaria, sunt mai tari decât vorbele dulci ale împăciuitoților. Avem motive serioase de-a ne îndoi chiar sinceritatea acestor vorbe, după câte prigoniri au de suferit frații noștri din Ungaria. Chiar deunăzile, un scriitor de dincolo, dl Goga a fost condamnat la închisoare pentru niște poezii, pe cari nici nu le scrisese, ci numai le publicase într'o gazetă a sa.

Nu mai vrem să discutăm acum, că literatura noastră din regat, gazetele noastre, arta noastră teatrală de-abia pot străbate, pe ici-colo, în Ungaria din pricina cenzurii excepționale (controlei) dela Pesta. Totuși, la noi în țară, ori-și-ce publicație ungurească, ori-și-ce manifestație culturală a vecinilor unguri, trecuți la noi, școlile și bisericile lor, până și propaganda lor națională — sunt libere cu totul.

„Budapesti Hirlap“ *) (Budapesta). Am auzit pe unii de-ai noștri zicând, că votul secret ar fi o apărare pentru unitatea națională (prefacerea Românilor, Slovacilor etc. în Maghiari). Dar nu știm, suntem orbi ori nebuni, când vrem să ne apărăm unitatea națională în tovărășia internaționalilor. (celor-ce nu se țin de nici o

*) Gazetă ajutată de guvern.

nație), a agitatorilor naționaliști și a unor Ungurași amăriți. Ce apărare și ce fel de unitate națională va fi aceea, pe care lăstăvirea să ni-o scoată prin ajutorul agitatorilor români și slovaci? Ce fel de unitate națională și preste tot ce scop universal serios ar servi acel parlament, în care va fi un partid maghiar, slovăcesc, românesc și poate și german și croat. Acesta nu va mai fi legislația națiunii (?), ci cortul de bătaie al naționalităților. Negreșit, în cea mai mare parte a comitatelor din Ardeal, Ungaria de mează-zi și în comitatele dela mează-noapte vom avea perderi mari. Aici ne vor distruge, încât nici sămânță de Maghiar nu va rămâne. Națiunea unitară se va descompune (despărți) după naționalități și e chestie de timp, când acestea vor despărți după hotară, când se vor desvolta ca unități politice și când vor începe ele a se numi pe sine națiuni sau și pe Maghiari numai naționalitate.*)

Dela frații din Bucovina.

Apropiindu-se alegerile pentru dieta provincială**) a Bucovinei, comitetul partidului național de-acolo a ținut o ședință, în care s'au hotărât a candida pe următorii români: Dr. Aurel Onciul, țăranul Gheorghe Boncheș, Iorgu Toma, N. Vasilevșchi, I. Dolinschi, Mitu Țurcan, Dori Popovici, preotul G. Șandru, Alecu Popovici, Iancu Cuparencu, Dr. Florea Lupu, G. Sârbu, Dr. Nicu Blându, Teofil Simionovici, A. Hurmuzachi, prof. C. Isopescul, D. Bejan, G. Vasilco, Dr. Iancu Flondor, Dr. Nicu Flondor și Dr. Radu Grigorcea.

Comitetul a mai decis, ca, luând în samă starea politică de-acum, toți Români să fie solidari (toți pentru unul și unul pentru toți) și să lupte în contra ori-cărui contra-candidat, care ar cerca să vâre vrăjbă în sânul Românilor.

Tot în ședința aceasta s'a mai hotărât convocarea unui congres al preoțimii române la Rădăuți.

În urma alegerilor comunale, numărul consilierilor români din Cernăuți a crescut dela 5 la 6. Consilierii români au hotărât a se constitui într'un club național român, care să-și aibă statutele sale proprii.

*) După legea de naționalități, Maghiarii sunt o naționalitate, ca și Români, Slovacii etc.

**) *Austria*, numită în gazete și Cislaitania (Ungaria Translaitania, adevărat dincolo de râul Laita, Cis — dincoace), se compune din următoarele țări, începând de lângă Ardeal: Bucovina, Galiția Silesia, Moravia, Bohemia, Austria-de-sus, Austria-de-jos, Tirocul cu Vorarlberg, Salisburgia (Salzburg), Stiria (Steiermark), Carintia (Kärnten), Carniolia (Krain, de unde vin la noi Grancii), Görz și Gradisca, Istria și Dalmația. Fiecare din aceste țări sau provincii își are dieta ei provincială, în care se aduc legi privitoare la școlile bisericii, drumuri și altele, cam cum e și în dieta Croației. Din toate provinciile acestea se aleg și alți deputați, care compun dieta comună, numită Reichsrath (sfatul împărăției), care își ține ședințele în Viena. Întocmirea aceasta se numește federalism, dela vorba federat, fârtat, adevărat, căci provinciile acestea se întovărășesc, federându-se pentru afacerile comunei.

Noi Români din Ungaria încă vrem un fel de federalism, pentru că în programul nostru național cerem dietă deosebită pentru Transilvania cum au fost și mai demult.

Stiri politice din străinătate

Franța. În Franța s'a schimbat guvernul, formându-se unul nou în frunte cu Monis. Schimbările acestea dese sunt lucruri obișnuite acolo și dacă amintim despre cea de acum, e ca să le vorbim cetitorilor noștri despre unul dintre ministri acestui cabinet, despre *Delcassé*, care, sunt câțiva ani de-atunci, eră p'aci să provoace un războiu între Franța și Germania, la care ar fi trebuit să ia parte și armata noastră. *Delcassé* era pe vremea aceea ministru de externe (ministrul afacerilor cu alte state) și ardea de dorul, ca să pornească un războiu în contra Germaniei, pentru-ca să răsbune rușinea și pierderile suferite de Franța, când a fost bătută în anul 1870/71 de Germania. Înaintașul lui dela ministerul de externe încheiase alianța cu Rusia, tot contra Germaniei și Austro-Ungariei, *Delcassé* a pornit în căutarea unui nou aliat. Și l-au găsit în Anglia. Statul acesta mare de mult privia cu pizmă la dezvoltarea uriașă, pe care au luat-o industria și comerțul german, care a bătut în multe țări de pe pământ pe Englezi cu mărfurile lor. Aceștia, sub regele *Eduard*, acuma mort, s'au aliat bucuros cu Franța și acum trebuia căutat numai prilejul, pentru a putea declara războiul. Prilejul ar fi fost Maroc, un stat din partea de meazănoapte-apus a Africii, locuit de Arabi. Franța voia să cuprindă Maroc, fără să mai întrebe pe Germania și alte state, căci cu Anglia să înțelesese. Germania nu s'a învoit. Urmă deci să se declare războiul, dar nici ceialalți ministri, nici generalii francezi n'au vrut să facă lucrul acesta, știind că armata franceză e cu mult mai slabă, decât cea germană. *Delcassé* a trebuit să iasă din minister.

Acum e iară ministru, dar nu la externe, ca mai înainte, așa că va trebui să-și potolească dorul de răzbunare contra Germaniei, mai ales, că Germania e și mai tare acum, armata Austro-Ungariei, tovarăsa ei, încă s'a mărit, iar Rusia e slăbită. Noi, cari muncim din zori până în noapte trebuie să dorim din tot sufletul păstrarea păcii, căci războiul prăpădește sute de mii de oameni și nimicește averi, cari nici în zeci de ani nu se mai pot câștiga.

Grecia. Cu toate frământările, turburările și revoluțiile de până acum, starea din lăuntru a Greciei nu s'a lămurit de fel. Nimemi nu știe încătrău să apuce, dar toți politicienii, acești călai (hingheri) ai popoarelor, zic că au găsit drumul mântuirii pentru poporul grecesc: revizuirea (schimbarea) constituției, adică a legii, care e temelul tuturor celorlalte legi. După-ce au văzut, că ministrii de până acum nu fac nici o ispravă, au chemat un Grec din Creta, *Venizelos*, ca să mântuiască patria. Și acesta a cerut revizuirea. I-s'a învoit și s'ales o cameră nouă. Aceasta însă și-a perdut luni de zile vremea cu vorbe goale, politicienii și cu deputații lor căutau să vâre zizanie între deosebitele partide. Atunci au disolvat (împrăștiat) camera. S'ales o nouă cameră. Aceștia i-a prezentat acum un proiect (plan) de lege pentru instituirea (așezarea) unui *consiliu* (un fel de comitet) *de stat*. În Grecia adică e numai cameră (dietă), nu și casa magnaților sau senat. În cameră sunt o mulțime de deputați fără nici o socoteală, cari votează orbește și legi stricacioase, numai să-i știe îmbătă bine vorbitorii cu vorbe frumoase,

pe unii îi prinde cu bani. Ca să nu se mai întâmple lucrul acesta, cel puțin nu așa des, se instituie (numește) consiliul de stat, care va avea să studieze el mai întâiu toate proiectele de legi, să fie un fel de tribunal în neînțelegerile dintre deosebitele autorități, să supravegheze pe judecători. Ministrii nu vor putea prezenta regelui nici o hârtie pentru subscriere, până nu și-a dat consiliul de stat părerea asupra ei. Opoziția (deputații protivnici guvernului) au și început să lucreze în contra acestei schimbări a constituției.

O altă pricină de ceartă în cameră e limba. Grecii adică au trei limbi grecești. Una e cea din cărțile bisericești, care e limba grecească cum se vorbea acum o mie opt sute de ani. Apoi e limba poporului, pe care o știu toți. Apoi e o limbă făcută de învățații lor. În limba aceasta sunt scrise cărțile și gazetele lor. Nici limba cărților bisericești, nici cea făcută nu o înțelege poporul. De aceea și pentru limbile acestea e mare ceartă în camera grecească, căci sunt câți-va Greci cuminți, cari cer limba poporului pretutindeni. Aceștia au fost însă biruiți, așa că dieta grecească a oprit chiar și traducerea sfintei scripturi în limba poporului.

America. În republica Mexico, care se află spre mează-zi dela Statele-Unite, a izbucnit o mare revoluție. Revoluționarii vreau să alunge pe *Diaz*, prezidentul de până acum al republicii, și se pună pe altul. Statele-Unite din America, au mobilizat o parte din armata lor de-alungul graniței mexicane. Guvernul lor zice, că în Mexico trăiesc mulți cetățeni din aceste state și dacă aceștia vor fi amenințați să sufere pagube, trebuie să le vină în ajutor. Mexicani sunt foarte supărați pentru amenințarea aceasta și amenință acum ei cu războiul contra Statelor-Unite.

Patriarhul grec dela Constantinopole

și

Episcopatul român din Turcia.

Au trecut patruzeci de ani, decând frații români din Macedonia au început să se deștepte din amorțeala de veacuri, în cari i-a ținut preoțimea grecească. Cu ajutorul României și-au înființat școli, pe alocurea chiar și biserici naționale, la cari slujia românește câte un preot român, care fusese mai înainte în slujba grecească. Pe când însă deschiderea școalelor eră și este mai ușoară, căci atârnă dela munca ce o depun fruntașii lor pentru deșteptarea simțământului național și ajutorul, ce li-l dă România cu mână largă, cu deschiderea de biserici naționale lucrul merge cu mult mai greu, căci *lipsesc preoții naționali*. De aceea de mult timp, atât fruntașii de-acolo, cât și cei din România au tot stăruit pe lângă patriarhie, ca să le dea un episcop român, care să le sfințească preoții, dar să rămână tot sub autoritatea patriarhului din Constantinopole. Până acum n'au reușit însă, că patriarhul se împotrivesc mai ales din două pricini, mărturisite pe față: 1. Românii ar fi fost încreștinați de Greci. 2. Limba oficială a bisericii ortodoxe (greco-orientale) din Turcia ar fi cea grecească.

Motivele acestea sunt două falsificări ale istoriei bisericești, vechi și nouă. Românii de-acolo n'au fost încreștinați de Greci, cum dovedește chiar limba românească bisericească, pe care o vorbesc ei.

Românii zic *dumnidzdu*, Grecii *teos*; *santu*, grecește *aghios*; *pângânu* (pâgân); *criștin*, grecește *hristianos*; *cumnicare*, grec. *metalamvano*; *pâcat*, *biserică*, *cruce*, *murmintu*, *șiptământă*, *Duminică*, *Luni*, *Marți* și alte multe vorbe curat romane, cari toate dovedesc, că Românii de-acolo s'au încreștinat ca Romani, căci altminteri ar avea vorbe grecești în limba bisericească.

Tot așa de puțin adevărat e, că limba oficială a bisericii ar fi cea grecească. Insuși patriarhul a dat Sârbilor din Turcia doi *episcopi sârbești* și în biserici *limba sârbească*, și acum le-a mai dat un episcop sârb. Cauza adevărată, pentru care nu se învoiește patriarhul e, că în Macedonia și Epir sunt foarte puțini Greci, așa că Grecii din Grecia, dacă vor perde și pe Români, nu mai pot zice, acestea ar fi provincii grecești, cari să fie alăturate Greciei.

Românii s'au pus acum și au ales o deputațiune de fruntași, cari să meargă la Constantinopole și să cerce din nou, atât pe lângă patriarh, cât și pe lângă guvernul turcesc, doară vor putea căpăta un episcop român, care să le sfințească preoții români.

Le dorim din tot sufletul izbândă!

*

Asupra celor scrise mai sus, aflăm următoarele ultime știri:

Deputațiunea Românilor din Turcia petrece în Constantinopole de câteva zile. Ea se va prezenta patriarhului grecesc, dela care vor cere ca metropoliții greci să numească preoți români, cari să slujească românește, în parohiile, unde Românii sunt în majoritate. Va mai cere apoi, ca în unul din orașele principale din Macedonia să fie numit un episcop român, care să sfințească pe preoții pentru parohiile românești. Episcopul acesta să fie sufraganeul (supus) unui metropolit grec. Prin aceasta Românii vor să dovedească, că nu au de loc gând să producă o schismă (desbinare bisericească), ci vreau să se bucure și ei de drepturile, pe cari le au Sârbii din Turcia, cărora patriarhul dela Constantinopole le-a îngăduit mai mulți episcopi sârbești și limba sârbească în serviciile bisericești.

Ce privește școalele, nu vor cere nimic dela patriarh, pentru-că guvernul turcesc a recunoscut dreptul Românilor de a-și avea școale naționale românești.

Să nădăjduim, că patriarhul va împlini cererile drepte ale Românilor, dovedind prin aceasta, că e căpetenia bisericească, nu politică grecească.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la Anul-nou costă 3 coroane 50 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

O baterie indiană cu elefanți.

În țările noastre din Europa toate tunurile dela armată sunt trase de cai mari și puternici. Altcum se întâmplă lucrul acesta în India, care este o țară în Asia, dar stăpânită în parte de Englezi. Acolo tunurile sunt trase de elefanți.

Armata din India încă face manevre, ca și armatele europene. Acum de curând s'au ținut manevrele în apropiere de orașul Bombay. La aceste deprinderi de arme au luat parte și o seamă de europeni. Aceștia spun, că era tare interesant a privi miliția indiană.

Manevrele s'au ținut pe o întindere mare de pământ. Și fiindcă pe acolo nu se știe de încovășirea soldaților pe la oamenii ce locuiesc în apropiere, comanda militară a trebuit ca să lase să se clădească o mulțime de barace și alte încăperi de locuit.

Dar dintre toate cele petrecute la aceste manevre, nimic n'a fost așa interesant de văzut, ca tunarii. Anume, tunurile acestor soldați sunt trase de elefanți. O astfel de baterie cu elefanți ne arată chipul nostru de sus. Comanda militară

a dat poruncă ca această baterie (o baterie de tunari e atât cât o companie de infanterie) să înainteze cu putere contra dușmanului. Locul pe unde trebuie să treacă e însă plin cu pietri și bolovani, așa că înaintarea merge greu. Dar cu toate acestea, uriașele animale, cu pielea lor cea scortoasă, nu se lasă, ci își continuă drumul înainte. Lucru curios se pare de altfel cât de mici sunt soldații și tunurile pe lângă aceste animale atât de puternice. Ele sunt însă ușor de dresat și de deprins la una și alta. Prin aceasta se deosebesc de elefanții din Africa, cari sunt chiar mai mari ca aceștia, dar mai puțin isteți.

De altcum, despre istețimea elefanților se povestesc multe lucruri din vechime. Ba se spune, că pe acele vremuri elefanții aveau mare însemnătate în războaie. Îndeosebi venind Romani în luptele contra Cartagenilor s'au folosit foarte mult de aceste animale. În țările europene, ce e drept, azi nu se mai folosesc elefanții la astfel de lucruri; dar vedem, că în țările dela Sud aceste animale uriașe pot fi încă de mare folos în timpuri de războiu.

Literatură și știință

Nevasta mea.

Nevasta mea, ah, Doamne ține-o,
E cea mai bună din femei;
Când toate merg pe placul dânzei
Ea-i „draga meu”, eu „dragul ei”.

Destul să-i spun ceea-ce este:
„Tu ești femeie, eu bărbat”.
Nevasta mea, ah, Doamne ține-o,
Mă face drac împelițat.

Petra O. Orlițanu.

Baba Dochia.

Baba Dochia, care e întâia dintre cele 9 „babe” aparține și istoriei și tradiției (povești).

Când măsura păcatelor se împlini, când locuitorii împărăției romane auziră cuvântul mângăetor al blândului Mântuitor: „Toți sunteți frați. Toți suntem fiii lui Dumnezeu” un vânt de primăvară începu să adie prin rândurile omenirii din timpurile Cesarilor atot puternici.

Era pe vremea lui Traian, când trăia aceea, pe care Biserica ne-a făcut-o cunoscută sub numele de Baba Dochia. Dânsa era o femeie frumoasă, bogată și mult curtenită în boierimea romană. Cât au ținut frumsețea femeii, Evdochia înota în plăcerile lumesti.

Istoria din acel timp zice, că însuși Traian era unul din iubitorii ei. Dar când „dintele rozător al timpului” i-a ros fața frumoasă, Evdochia s'a simțit atrasă de noua religie, ce atuncea se propoveduia și îmbrățișă cu căldură creștinismul. Uriașele ei bogății le dăruie săracilor și ea se făcu călugăriță.

Atât despre „Baba Dochia” după istorie.

După spusele poporului daco-român, Baba Dochia e ființa unei povești, ce sună astfel: Era o babă și se chema Dochia. Ea a avut un fiu, care se însurase, dar Baba Dochia a trăit rău cu nora sa, și fiul nu-și putea apăra muerea de mama sa. Odată baba Dochia i-a dat nurorei sale să spele lână neagră cu ordinul ca să i-o aducă albă, căci altmintrelea va fi vai de ea. Aceasta s'a dus la râu și a spălat până i-s'a luat pielea de pe degete și a curs atâta sânge din ele, încât s'a roșit apa, și lâna tot neagră a rămas. Văzând aceasta, biata femeie începu să plângă amar. Cristos s'a făcut om și cu Sfântul Petru s'a scoborât din cer la râu și a întreat-o: „de ce plângi?”

Ea atunci răspunse, spunând că toată nenorocirea i-se trage dela soacră-sa. Cristos o îndemnă să continue a spăla lâna, a mângăiat-o și a binecuvântat-o. La despărțire îi dete un buchet de flori de micșunele și ghiociei, recomandându-i că, ajungând acasă să dea flori soacrei sale. Nora și-a pus florile la urechi, și a mai spălat până ce s'a amurgit: apoi lâna a încărcat-o pe cap și voioasă a pornit acasă. Când să descarce lâna de pe cap, cu mirare văzu că ea era albă ca zăpada.

Văzând Nora, că lâna era atât de albă, nu mai putea de bucurie; dar soacra, poamă acră, se mânia foc, că nu-i putea băga nici o vină nurorei sale. Iar când a văzut că are flori la urechi, a început s'o ocărăscă, spunându-i că le are dela vre-un dră-

guț. Nora i-a răspuns că le-a căpătat dela Mărțișor. Baba Dochia a început să-și bată joc de Mărțișor: dar văzând florile atât de frumoase, s'a socotit să meargă cu oile și cu caprela la pășune sus la munte — și, crezând că e primăvară, a dat ordin feciorului ca să se pregătească de drum, zicându-i: „Haideți la munte, că a înflorit pășunea. Tu să-ți iei fluerul să suflă în el, iar eu voi juca”.

Feciorul îi răspunse, că abia a trecut Făurar, apoi mai este Mărțișor, și o parte din Prier, și deci să nu se grăbească. Atunci Baba Dochia din nou începu să răză de Mărțișor, zicând: „Pe Făurar îl trag prin găunar, iar pe Mărțișor prin ciurișor!” și a luat cu sine 12 cojoace și a plecat la munte cu feciorul.

A plecat cu soare, și după-ce a ajuns la munte, a început a ploua și ninge, și acuși iar a fi soare și acuși a îngheța, și cojocul, udându-se pe deasupra, a înghețat și s'a îngreunat, iar Baba Dochia l'a aruncat între tufe. Apoi a pornit cu caprele și cu oile tot mai sus, pentru că căută iarbă. În timpul urcării ei pe munte, în fiecare zi ea arunca câte un cojoc, până ce n'a mai rămas cu nici unul. Feciorul babei a înghețat pe munte. Barba și gura i-se făcuseră sloiu de ghiță, dar Baba Dochia n'a băgat de seamă, ci îi tot striga feciorului: „Eu nu mai pot de frig, și tu îi zici din flueraș!” Atunci s'a arătat Mărțișor și în batjocură a întreat-o: „Cum îți place primăvara și de ce nu joci la fluerașul feciorului? căci nici nurorei nu i-a fost frig toată ziua să spele lână la râu!” Zicând aceste Mărțișor, dispăru: iar Baba Dochia a înghețat și pe urmă s'a împietrit cu toată turma sa. Până în ziua de azi se pot vedea pe muntele Semenic caprele, oile, împietrite strănse în jurul Babei Dochia. La picioarele ei s'a făcut un izvor, din care curge apă. Mărțișorul a omorât-o pe Baba Dochia pentru-că l'a batjocorit; dar nu putea să o omoare, dacă n'avea zile destule, a luat însă și pe împurmutate.

Aceasta e povestea.

Numele Dochia trage din Evdochia, cum am spus mai sus. Femeile serbează pe Baba Dochia chiar în ziua de 1 Martie st. v. (adecă la 1 Martie după călindarul vechiu), pentru ca frigul să nu vatemese semănăturile.

Baba Dochia reprezintă frigul, iarna, ce rămâne la munte. Mărțișorul, care a dat nurorei primele flori de primăvară, reprezintă pe zeul Mars, ca zeu de primăvară. Dela Mars se trage numele lunii Martie.

Glume și snoave

Anecdote despre Regele Carol al României.

Mai acum câți-va ani Bulgarii căutau României cearta cu lumânarea: călătorii români erau năcăjiți în fel și chip, generalul Drandarefsky se lăudă, că o să bea în curând cafeaua la Cotroceni (unde șede principele moștenitor al României), Papricoff, alt general, se lăudă, că el o bea-o în Cismigiu (o grădină mare în București) și câte alte vitejii de acestea.

Regele Carol fiind întreat de cine-va, dacă Românii pot fi biruitori într'un războiu cu Bulgaria, răspunse:

— Nu te teme de nimic, cunosc eu drumul la Plevna.

Țăranul și boierul.

Un țăran avuse o pricină cu un boier. Acesta îl chemă înaintea judecătoriei. Judecătorul, care-și uitase, că înaintea legii sunt toți deopotrivă, se răsti la țăran cu vorbe aspre, cum de-a cutezat să se împotrivească boierului. Țăranul îi puse o întrebare:

— Iartă, dle judecător, dar după care paragraf ne judeci pe noi?

— După paragraful 9.

— Dar pe boier?

— Acesta-i înc'odată cât voi țăranii, așadară după paragraful 18.

— Dar pe ministru?

— Ei bine, un ministru e înc'odată cât un boier, așadară paragraf 36.

— Dar pe prim-ministru?

— Inc'odată ca pe un ministru simplu, paragraf 72.

— Dar pe împăratul?

— Inc'odată cât prim-ministrul, paragraf 144.

— Ce paragraf are Dumnezeu?

— Inc'odată cât împăratul, 288.

Țăranul ceru o bucată de hârtie, scrisă pe ea 9 18 36 72 144 288, apoi zise:

— Noi țăranii avem paragraf 9. Boierul 18. 1 și cu 8 e tot 9. Ministrul 36. 3 și cu 6 e tot 9. Prim-ministrul 72. 7 și cu 2 e tot 9. Împăratul 144. 1 și cu 4 și cu 4 e tot 9.

Așadară înaintea legii suntem toți deopotrivă, numai Dumnezeu e cu adevărat mai mare, căci dela el sunt toate.

Poezii populare.

Culese de Vasile Delan, cantor june din Șardul-unguresc, lângă Cluj.

Frunză verde de pe fag,
Am o mândră ca un steag
Foaie verde de stejar,
Mă 'ntâlnește cu ea cam rar.
Frunză verde lemn uscat,
Pentru-că e în alt sat.
Mă 'nbie s'o-aduc acasă,
Părinții nu mă cam lasă.

Câtă lume-i pe pământ,
Nu-i ca fata de Român,
Că-i glumeață și frumoasă
Și la vorbă-i dragostoasă.
Că cu ochiu îți ochește,
Cu gurița îți șoptește.

Decât pită și slănină
Dela o hoarcă bătrână,
Mai bine o coajă arsă
Dela o fată frumoasă.

Frunză verde de pe fag,
Până-i lumea și v'leag,
Nu te ia care și drag,
Că te ia omul cel prost
Ce nu știe-un Tatăl nost'.

Draguni carul cu fân
Și fetele de Român.
Mi drag carul de departe
Fetele din alte sate.

Frunză verde șapte rugi
Poezii de lângă Cluj.
Frunză verde de pe fag
Din satul ce-l chiamă Șard.
Frunză verde de bujor,
Culese de un fecior.
Frunză verde-a măruțai
Și cum îl chiamă vă spui.
Frunză verde măgheran
Îi zic Vasile Delan.
Frunză verde de pe brad
E fecior cantor în Șard.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 23 Martie n.

Iubileul Societății „Petru-Maior“. Studenții noștri dela universitatea din Budapeste fac pregătiri frumoase, ca să serbeze aniversarea de 50 de ani, de când s'a înființat societatea lor „Petru-Maior“, numită astfel după nemuritorul Maior, tovarășul lui Șincai și Mieu-Clain intru redșteptarea poporului nostru.

Dr. Șpan și Moșii noștri. Dintre copii de Moși, aflători astăzi la meserii în Sibiu, poate unul doi să nu fi fost ajutat și îndrumat pe căile bune între alții și de Dr. Șpan, care cu mândrie vorbea la toate ocaziunile despre Moși. Cum Șpan s'a stâns astăzi, din mijlocul nostru, prezidentul Reuniunii meseriașilor români sibieni dl Victor Tordășianu, descendent și el din Munții Apuseni, în loc de cunună peritoare pe coșciugul prietinelui său și pentru a nu lipsi nici pe viitor pe Moșii noștri în pornirile lor bune, de a aplica copiii lor la meserii, de spriginul și ajutorul neapărat, temeiul a pus cu suma de cor. 10 la „Fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moși aplicați la meserii“. Fondul se administrează de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. Cum Moșii noștri sunt cei mai săraci din Țara noastră, poate îi întrec cu sărăcia și pe Săcui, sporirea cât mai degrabă a fondului cu obolul celor cu inimă, și a stimătorilor Drului Șpan, e dorit.

— Tot în amintirea profesorului Șpan învățătorii dela școlile primare române din Brașov încă au înființat o „Fundatiune Dr. Petru Șpan“, contribuind 100 cor. Scopul acestei fundatiuni se va vesti în curând.

Aviz cetitorilor revistei „Vatra Școlară“. Aduc la cunoștința on. domni învățători, că în urma morții iubitelui și stimatului profesor seminarial Dr. Petru Șpan, regretatul redactor al revistei pedagogice „Vatra Școlară“, am luat cu sarcina de a redacta această revistă a învățătorilor și o voi conduce în conformitate cu ideile exprimate în programul ei. Sibiu, 4/17 Martie 1911. Dr. Vasile Stan, profesor seminarial.

Al 175 și 176-lea. Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare sibieni“ a plătit ajutorul statutar după membrii Dr. Petru Șpan, profesor și Ioan Suci, econom în Urișul-inferior. Acestea formează cazurile 175 și 176 de moarte în sinul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu.“

Petrol (gaz) în stare solidă. Un învățat român, dl Roșculeț, a aflat mijlocul să întărească petrolul, făcându-l vârtos. În starea aceasta crezi că e o bucată de gheață murdară. Petrolul se presează (apasă) în bucățele mici, fiecare conține o cătătime mare de petrol. O bucățică de-acestea aprinsă, arde ca o lumânare, care se poate stinge foarte ușor, nu ca petrolul lichid (curgăcios), pe care aprins odată numai cu greu îl poți stinge. Invențiunea (iscodirea) aceasta e de însemnătate foarte mare. Până acum oamenii nu îndrăzneau să folosească petrolul la mănarea mașinilor, pentru că trebuia mult, dar mai ales fiind așa de primejdios. Acum îl pot pune în bucăți tari în magazine și să-l folosească în fabrici, dar mai ales pentru mănarea mașinilor la vapoarele cele mari.

Noul ministru al Austro-Ungariei la București Ministrul de până acum al Austro-Ungariei la București, principele de Schönburg, a fost mutat la Roma ca ministru pe lângă Papa. În locul lui va veni principele Carol de Fürstenberg.

Un aviator român. Din Basarabia a venit la București un aviator român, Niculaie Costin, care a făcut niște zboruri până la o înălțime de cinci sute metri, cum n'a mai zburat nimeni cu aeroplanul. El s'ar fi urcat și mai sus, dar frigul l'a oprit, după cum se vedea și de pe aeroplanul, care era îmbrăcat într'o poighiță de gheață. La zbor a fost față și principele Carol. Costin va mai zbura și în alte orașe din România, apoi va trece în țările din Peninzula-Balcanică.

Apponyi în America huiduit. Conte Apponyi, care a colindat prin America, ca să facă pe Americani să-l creadă drept cel mai mare iubitor al păcii (?) dintre popoară, a fost mereu huiduit de mai mulți Slovaci în Chicago. Aceștia au publicat și un comunicat în zarele americane, arătând, că Apponyi e cel mai mare prăsitör de gălceavă nu de pace, și cel mai mare dușman al naționalităților din Ungaria, pe care le-a robuit cu legea sa școlară din 1907. Un astfel de om n'are dreptul să vorbească de libertatea popoarelor. Foarte brav s'au purtat Slovaci emigrați la America. Asta le poate sluji de pildă bună și Românilor noștri de acolo.

Se mișcă hoardele barbare. Ca să nu fie Clujeni singuri trecuți în istoria culturii dela începutul veacului al 20-lea, Ungurii din Ghioroc (comit. Aradului) au aflat de bine să se arete și ei vrednici de renume: trecând seara o ceată mare dintre ei urlând pe stradele Ghiorocului, s'au oprit în fața casei preotului Romul Vașian și i-au spart toate ferestrele. Părintele Vașian este acelaș, care astăprimăvară a fost bătut de un jandarm în stradă. Fiind însă Român, viața și averea lui nu se bucură de apărarea legilor, mai ales acum, când renegați ca Mangra și Ilnișii lui se pupă cu Tisza.

Isprăvi bune din Tohanul vechiu. „Reuniunea română de înmormântare din Tohanul vechiu“ și-a ținut adunarea generală. Averele ei e de 3881 cor. 65 bani, partea cea mai mare depusă la sucursala (filiala) Albinei din Brașov. Membrii sunt 400. În anul 1910 s'au dat ca ajutoare la moștenitorii celor zece membri morți o mie de coroane. Cotizația (plata) după fiecare membru mort e de 40 bani.

Pentru banca cea nouă românească de asigurare au iscălit Tohanenii acțiuni în valoarea de 5600 coroane.

Leac contra officei. Nu e boală mai îngrozitoare ca officea (tuberculoza), pentru că nici una nu seceră atâtea vieți omenești ca aceasta. Dar și medicii (doctorii) își bat mereu capul să iscodească vr'un leac, cu care să poată omori ei boala aceasta. Multe leacuri au aflat până acum, cari ușurează numai suferințele officosului, dar boala nu o pot vindeca, cu toate că s'au întâmplat, că la unii oameni, cari duceau a viață foarte regulată, boala s'a stins. Acum citim în foile ungurești, că un medic din Dobrișin, Széll, a aflat un leac, care face să se scortșeze ranele! din plumăni și omoară totodată și bacilul (sămânța) officei. El face acum mereu încercări la spitalul, unde slujește. Și noi îi dorim multă izbândă!

Reuniunea de înmormântare a districtului protopopesc gr-cat. al Sibiului. Implinindu-se numărul de lipsă al membrilor din secțiunea a III-a, în urma imputernicirii din partea adunării generale se înființează Secțiunea a IV-a a acestei reuniuni. Deci se invită toți cei de etatea 16—70 ani, fără deosebire de sex, confesiune și naționalitate, cari ar voi a se înscrie de membrii în secțiunea a IV-a, ca să se înștiințeze a plăti taxa de înscriere de 2 cor. 60 bani. — Sibiu, în 22 Martie 1911. Iuliu Bărdosy, director, P. Simonetti, secretar, Romul Botezan, învățător-cassar cu locuința în edificiul școlar din Sibiu strada Podului Nr. 7.

Un jubileu săsesc. Sașii din Țara-Băscă se pregătesc să serbeze jubileul de șapte sute de ani, de când au venit în Ardeal. Ei au venit după cei din părțile Sibiului și celalalt Ardeal.

Din pășunile țaranilor maghiari cu meșii lor. Balmazujvár e o comună curat maghiară (în Ungaria), care numără 12 mii de locuitori. Aceștia se ocupă numai cu lucrarea pământului. Cum însă întregul pământ din acea țară este moșia unei singure familii — Semsey — întreg poporul din acea țară atârnă de bunăplacul acestei familii. Decând cu greva agrară de acum câțiva ani, când bieții oameni au vrut să silească această familie să-i plătească mai omenește, Semseyeștii sunt mândri și plângători de acolo și aduc muncitori de câmp din alte părți, așa că familiile de pe moșie nici în anul acesta nu vor avea de lucru. În ținutul acesta bântuie o sărăcie cumplită, căci ei n'au pământ și nici unelte de lucru. Acolo e mai rău ca pe vremea iobăgiei. Zilele trecute s'a prezentat la ministrul Héderváry o deputațiune de țărani de pe acolo și l'au rugat să introducă în satul lor o industrie de casă, războaie de țesut sau altceva, ca să aibă de lucru și să nu moară de foame. Hédervári le-a făgăduit. — Și țaranii maghiari încă tot mai cred în prostiile nemeșilor lor cari îi îmbată cu „ideea“, cu „iredentismul“ Românilor și alte năzdrăvănii de acestea, în loc să se unească cu Români, unde trăiesc cu ei împreună și să aleagă deputați români, cari luptă pentru votul universal și pentru îmbunătățirea stării poporului, din care sunt eșii și ei.

Emigrațiuni uriașe. Din Spania au început să emigreze o mulțime de locuitori la America de-miazăzi. Din orașelul Torolda au plecat toți locuitorii, chiar și învățătorul și paznicul de noapte.

Primejdia dinamitei. Dinamita e o materie care, când explodează, are o putere așa de mare încât sparge stânci întregi. De aceea trebuie luată cu cea mai mare grijă cu ea, altminteri se întâmplă nenorociri, ca la Vulcan (în ținutul Brașovului). Doi lucrători, Mateiu Masate și Gheorghe Vlad, sfredeliseră un șghiab mare de piatră de var, în care puseseră dinamită, ca să se spargă. Fițiul n'a vrut să se aprindă, de aceea au amânat lucru pe ziua următoare. A doua zi au venit și au pus un alt fiți, dar nici acesta n'a vrut să se aprindă. Mateiu luă atunci un sfredel, ca să curețe gaura de pământul vătărat de ea. Prin frecarea sfredelului, dinamita a explodat aruncând pe cei doi lucrători la o depărtare mare. Mateiu a fost rănit la mâni, cap și umărul stâng. Vlad la cap, în obraz și la piciorul drept. Fițiul Vlad a mai pierdut și un ochiu.

Monument lui Tolstol. În Rusia se va face o subscripție (colectă) mare pentru a se face un monument lui Tolstol. La subscripția aceasta contribuie și guvernul rus cu 100.000 de ruble (preste 250 mii de coroane).

Fondul Popea și învățăceii meseriașilor. Din cercurile „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu“ aflăm, că prezidentul ei, dl Tordășianu, a indemnat pe învățăcei, ca mergând acasă să se întâlnească cu rudeni, cunoscuți și alți oameni buni să-i roage să dăruiască cât de cât pe suma fondului Episcopului Nicolae Popea, pentru mănarea învățăceilor meseriași, care s'a alcătuit cu timpul ca atunci când fondul ar fi mare, să se accopere din el cheluielile pentru o mănecare la zi, ce s'ar da învățăceilor români săraci, dar harnici și buni. Învățăcelul turtar Dem. Rodeanu, petrecând acasă în Săliște a adunat pe sama fondului 4 cor. 40 bani dela următorii: Marina Popa, Ana Peligrad, Ana Coșa, Stana N. Bărdanu, D. Giurgiu, Ana Hanciu, Maria I. Rodeanu, Dem. Peligrad, I. Prodan și Par. Tăpălagă, câte 10 bani; Nic. Marta, Elena V. Modora, Ana Rodeanu, Dem.

Nr. 11

Steflea, Ana Popa, câte 20 bani; Ana Teodor și Constantin Aldea câte 30 bani; Ana Borcia și Paraschiva Rodeanu, câte 40 bani; Daniel Rodeanu și Ana Tâmpăniariu, câte 50 bani. Bună impresie a făcut la Reuniune și faptul, că învățăcelele din atelierul de croitorie Opreșanu și învățăcelele din atelierul de pantofărie al fraților Mișăciuc, dând o mică reprezentație teatrală în Reuniune, din venit au dat 1 cor. fondului amintit.

Dela curtea cu jurați din Sibiu. Ilie Poenar din Laz (comitatul Sibiu) a fost judecat la 3 luni închisoare, pentru-că a rănit cu o inimă pușcătură de revolver pe cumnatul său Mihai Miti. Acesta, cu toate că era de 59 de ani, însoțit cu sora celui condamnat și tată a 14 copii, s'a prostit și s'a apucat de dragoste cu o fată străină din comună. Din cauza aceasta s'au iscat neînțelegeri, cari au dus până la pușcătură. Atacul cu revolverul s'a întâmplat în dulcele Crăciunului din 1910.

Izvoară de gaz în apropierea Aradului. Inspectorul industrial Stengel făcând cercetări în împrejurimile Aradului, a găsit niște izvoare de gaz. El a dat de urma lor cu ajutorul țăranilor, cari i-au spus, că toamna, când erau porcii scoși în câmp, de era frig, porcii se așezau pe locul acela, ca să se încălzească.

Omorul unui ofițer. În Murăș-Oșorheiu murise cu câteva săptămâni în urmă sublocotenentul de honvezi Petrecsek. Se zicea, că s'a sinucis. Vistavoiul (soldatul, care-l servia) spunea, că în sara morții i-a adus șuncă și ciai (teiu) de cină. După-ace a mâncat, a auzit o pușcătură și mergând înlăuntru a găsit pe ofițer mort jos. Ofițerul a fost înmormântat. În zilele din urmă bănuindu-se că ofițerul nu s'a sinucis, ci a fost omorât, s'a dispus (ordonat) desgroparea cadavrului lui. Medicii l'au secționat (tăiat) și n'au găsit în stomacul lui nici o urmă de șuncă. Afară de aceea după drumul, ce l'a făcut glonțul în capul celui mort se vede, că a trebuit să fie împușcat de altcineva. S'a mai aflat, că ofițerul acesta se purta foarte neomenos cu soldatul, pe care-l bătea în continuu. Soldatul a cerat de multe ori să fie dat iară la companie, dar n'a izbutit. Deocamdată l'au arestat, fără ca el să fi mărturisit ceva până acum.

Condamnat. Visalon Leah din Sôhodol, lucrător în pădurile din ținutul Șugagului (comitatul Sibiuului) omorase anul trecut într-o ceartă de crăjmă pe un fecior din Șugag. Curtea cu jurați din Sibiu la aflat vinovat, iar tribunalul l'a condamnat la un an închisoare.

Cea dintâiu femeie deputat. În Norvegia legea electorală dă și femeilor dreptul de alege pentru dietă. Ele pot fi alese chiar deputați. Acum de curând a fost aleasă prima femeie deputat în dieta norvegiană. Ea e domnișoara Rogstadt.

Înșelăciunile cu scăparea de armată din Ungaria de meazăzi. Detectivii (polițiști secreți) trimiși de ministerul de interne, ca să aple pe meșterii, cari scăpau pe feciori de armată făcându-i surzi, și-au isprăvit cercetările în cercul Tiel. Din cele aflate se vede, că mișcii accia s'au lucrat numai în Bașca (partea de meazăzi a pustiului ungurești), ci în aproape toate comitatele din Ungaria de meazăzi. Până acum au fost arestați opt inși, cari au stricat urechile la vre-o sută-cinci-zeci de feciori, mai toți Sârbi. Unul dintre aceștia a avut o îndrăzneală așa de mare, încât a azurizat câțva feciori chiar în spitalul din Budapesta și în cazarma din Neusatz (Novisad). Mulți dintre cei scăpați de serviciul militar în felul acesta au fost deja descoperiți și vor fi recrutați (asentați) din nou, dar pe cinci ani, după cum cere legea militară pentru astfel de păcătoși. Serviciul militar e laudă și cinste pentru cine-l poate face!

Cel mai înalt munte din America-de-Nord s'a aflat în Canada, aproape de peninsula Alasca. Înălțimea lui, măsurată de un inginer anume trimis de guvernul din Canada, e de 7445 metri, așadară aproape cât trei Negozi de ai noștri!

Hoțiile în Rusia. Guvernul rusesc a cheltuit sume uriașe, pentru-că să clădească cetăți și alte întărituri mari la granița de către apus și meazăzi, îndreptată mai ales contra Germaniei și Austro-Ungariei. Făcându-se cercetări despre întrebuințarea sumelor votate pentru scopul acesta, s'a constatat, că s'au furat 20 milioane de ruble (peste 50 de milioane de coroane). Printre cei vinovați se află și doi generali, cari au luat partea cea mai mare din această pradă.

Ciuma. După Mănguraria, i-a venit rândul Indiei din Azia de meazăzi, unde stăpânesc Englezii. Într-o singură săptămână au murit acolo de ciumă 28 mii de oameni. Și boala e în creștere.

Arderea unui cinematograf. Am fost dat știrea despre arderea unui cinematograf în Rusia, unde s'au prăpădit o groază de oameni. Gazetele din străinătate ne aduc acum știrea despre o altă nenorocire de felul acesta, întâmplată la Albarances în Portugalia. Cinematograful se afla într-o clădire mare de lemn, în mijlocul pieței orașului. În apropiere erau mai multe panorame. Focul s'a iscat dintr-o scântie electrică, sărită dela mașină. Flăcările au cuprins în câteva clipe întreaga clădire, mai ales că sufla și un vânt tare. Groaza au cuprins pe cei dinlăuntru și toți s'au îngământat spre-ese, călcându-se fără milă unii pe alții. Sunt 200 de răniți, numărul morților e necunoscut încă, deoarece cadavrele sunt sub dărâmături.

Testamentul unui lord (conte) evreu. În Londra a murit un Evreu, care ajunsese la cincisuta de conte sau lord, cum zic Englezii. După el a rămas o avere de aproape 28 milioane de coroane. În testament a lăsat cu limbă de moarte, că dacă vr'unul din urmașii lui se va lăpăda de legea jidovească sau se va căsători cu vr'un creștin, să-și peardă moștenirea. Cele două fete ale lui s'au peardă trei sferturi din moștenire, dacă nu se vor ținea de toate obiceiurile jidovești. E lucru frumos, ca cineva să țină la legea și la obiceiurile poporului său. Cel-ce nu face asta, e un om slab, iar cel ce își lăpădă legea și se lăpădă de neamul lui, e un criminal, vrednic de disprețul tuturor oamenilor. Din pilda acestui Evreu englezesc putem vedea însă un lucru. Toți Jidanii dela noi, cari se laudă, că sunt Maghiari buni și atâția pe Maghiarii adevărați contra noastră, sunt mincinoși, pentru-că Jidanul tot Jidan rămâne, chiar de-ar ajunge conte ori ministru.

De groaza bețivului. Soția unui birjar din Berlin și-a otrăvit pe cei trei copii, de 7, 4 și 3 ani, apoi neavând curajul să se sinucidă (omoare și pe ea) s'a înștiințat singură judecătoriei. Aici a declarat, că a săvârșit crima într'un moment de disperare, când a aflat, că bărbatul ei, un bețiv, care-și chinuia familia, a izbutit să fugă din închisoare. Decât să-i omoare el în bătaie, a crezut că e mai bine să-i otrăvească pe copii.

Pasărea morții. În Guiana-Nouă, un medic elvețian, care a călătorit pe-acolo, a găsit o pasăre, numită de locuitori *pasărea morții*. Ea e cât un porumb, dar are un cioc foarte tăios. Pasărea aceasta se dă la om cu mare îndrăzneală și vai de cel-ce l'a lovit cu ciocul ei; cel rănit simte o durere mare, apoi orbește și în 5—6 ciasuri e mort. Se vede, că are o otrăvă, care ajunge în sânge, cum ajunge otrava viperei. Locuitorii de acolo o vânează cu tot dinadinsul și o omoară, așa că nu peste mult pasărea aceasta otrăvitoare va fi prăpădită cu totul.

Ceva despre Mexico. Poate că în curând vom da de veste despre un războiu între Statele-Unite din America de Nord și Mexico, de aceea e bine să spunem ceva despre țara aceasta. Mexico se întinde dela Statele-Unite înspre meazăzi. E o țară foarte mare, dar are numai 13½ milioane de locuitori, așa dară mai puțin decât Ungaria. Din aceștia numai 16 mii sunt Spanioli și aproape tot atâția Americani (Englezi), așa dară peste 13 milioane sunt Americani de cei vechi, adică Indiani. Mexico e o republică, în care se fac adeseori revoluțiuni. Acum încă e o revoluție mare acolo, pentru-că o parte din Mexicani vreau să-și schimbe pe președintele republicei lor, pe Diaz, care e de vre-o 40 de ani președinte. Mexico a fost acum 50 de ani împărăție. Împărat era Maximilian, fratele împăratului nostru. Republicanii au făcut o revoluție și prinzând pe Maximilian, un om foarte bun, l-au împușcat.

Contra evreilor din Rusia. Nobilii (nemeșii) din Rusia au fost ținut un congres, în care au hotărât să ceară dela guvern, ca Evreilor să nu le mai fie iertat să fie redactori la gazetele, cari să tipăresc în Rusia. Unii au cerut chiar să fie oprîți de-a mai face negoț. Evreii negustori de grâne din guvernământul (provincia compusă din mai multe comitate) Cernigov au fost provocați să plece. Din Celiabinsk au fost silit să plece, pe un ger îngrozitor, 2090 familii evrești.

Măsurile acestea aspre, ba chiar barbare, se iau, pentru-că redactorii evrei, ca și cei dela foile maghiare, nu propovăduiesc adevărul, ci ura între neamuri. Iar negustorii evrei vedem cum se poartă la noi, mai ales prin Maramurăș, unde sunt evrei poloni sau rusești.

Tras în cercetare pentru dreptate. Înaintea unei curți cu jurați din Rusia se aflau mai mulți slujbași mici, acuzați pentru-că au furat bani de-ai statului. După-ace au vorbit procurorul și avocatii, președintele s'au adresat juraților și le-a zis: „Domnilor! Aveți să judecați astăzi câțiva hoți mici. Hoții cei mari umblă liber. Poporul rusesc pe care-l reprezentați, crede, că cine fură dela stat nu e păcătos și nu merită pedeapsă. De asta aveți să vă țineți”. Și jurații i-au achitat pe „hoții cei mici”. Președintele însă a fost tras în cercetare, pentru-că a spus adevărul: în Rusia cei-ce fură milioane, nu sunt pedepsiți, iar cei-ce fură câteva sute de ruble sunt dați judecării.

O nouă încercare de fugă a lui Abdul Hamid. Sultanul detronat (alungat de pe tron) oricât e de bătrân, tot ar dori să scape din închisoarea împărătească dela Salonic. După încercarea neizbutită din rândul trecut, s'a apucat acum să câștige prin daruri mari pe soldații de pază, ca să-i înlesnească fuga. Un ofițer a bănuit lucrul acesta și a făcut unui soldat de gardă imputări. Acesta l'a împușcat pe ofițer. Numai decât a venit altă trupă, care a arestat garda întreagă. Soldatul ucigaș va fi spânzurat. Paza Sultanului va fi înăspriată și cine știe, nu vom auzi, că și el a murit așa fără veste. De altminteri se mai spune, că Sultanul aflând de uciderea ofițerului a înebunit, așa că a trebuit să-l lege de pat.

Dare pe cei neînsurați. Dieta din Oldenburg (unul din statele, cari alcătuiesc Germania) a votat a lege, după care ori-ce bărbat necăsătorit trecut de 35 ani, precum și ori-ce femeie nemăritată ori văduvă fără copii, dela aceeaș vârstă în sus și cu un venit mai mare de 4200 mărci (o marcă face 1 cor. 18 bani), vor trebui să plătească o dare de 10 la sută asupra întregului venit, (dacă are cineva un venit de 5000 cor. și nu se însoară, trebuie să plătească o dare de 500 cor.).

Ultime știri.

Deputatul național
Dr. Alexandru Vaida-Voevod
vorbește în dietă

După multă gălăgie și certe, între deputații unguri, asupra proiectului de lege în afacerea băncii comune, — în zilele trecute dieta a început desbaterile asupra bugetului, adică asupra cheltuielilor și venitelor țării.

Cu ocazia desbaterii acestor afaceri, deputatul nostru național, dl Dr. Vaida-Voevod, a ținut o frumoasă vorbire pentru apărarea drepturilor poporului român. În decursul vorbirii, vrednicul nostru luptător s'a exprimat și cu privire la mult trimbitata pace. El a zis între altele:

Intre noi (adecă între Români și Maghiari) nu poate fi vorba de pace, până când guvernul adecă ministrii, cari au puțința, nu pregătise păturile largi pentru acest lucru. Cum s'ar și putea până atunci, până când zi de zi gazetele ungurești și publicul maghiar disprețuiește și hulește pe nemaghiari?

Iar aceia încă se înșală cari cred, că pacea se poate face în felul acela, ca guvernul să momească pe vr'o câțiva vlădici prin vorbe dulci spuse de oameni ca Tisza.

Nu se va reuși nici odată ca să se facă pace cu ajutorul cutărui călugăr (cum e renegatul Mangra! Red. »Foi Pop.«) doritor de mitră. Poporul român are un singur factor, ce dispune de putere, bază legală și imputernicire de a pertracta despre pace. Factorul acesta e partidul național român.

Mangra huiduit.

La ședința dietei, în care a vorbit deputatul Vaida au luat parte foarte mulți români, între cari un număr mare de studenți. Insuflecția lor, în urma vorbirii deputatului Vaida, era mare. Cătră sfârșitul ședinței studenții s'au adunat dinaintea porții parlamentului, așteptând pe Vaida, căruia voiau să-i facă ovații. Deodată iasa în poartă nefericitul călugăr Mangra. Tinerii români, aprinși de mânie, începura a-l huidui. Bietul călugăr voia să fugă printre mulțime.

Dar tinerii s'au luat în urma lui huiduindu-l. În aceste momente se adunase lume multă împrejur, de asemenea au sosit și polițiștii din apropiere. Tinerii români au fost dați înlături, iar trădătorul Mangra s'a putut strecura într'o trăsură, care l'a scăpat din mâinile tinerimei, ce se infuriase grozav.

Banchet în onoarea deputatului Vaida Voevod.

Tinerimea universitară română din Budapesta a aranjat un mare banchet în onoarea deputatului nostru Vaida.

ECONOMIE

Stiri economice.

Școala pentru economia de casă (școala de menaj) susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiu«, deschide la 15 Aprilie n. un curs nou de bucătărie. Cursul va dura dela 15 Aprilie până la 15 Iulie. Taxa pentru elevule interne e de 150 cor., iar pentru cele externe de 120 cor. Informațiuni mai detaliate se pot primi dela domnișoara *Tulia Bogdan*, Sibiu, strada Baier Nr. 1.

O sucursală (filială) a »Silvaniei« din Șimleu. Banca »Silvania« din Șimleu a hotărât să deschidă o sucursală în comuna Crasna, pentruca Românii noștri de-aici și din împrejurime să nu fie siliți a perde zile întregi mergând la Șimleu.

»Economul«, banca românească din Cluj care a fost totdeauna între băncile jertitoare pentru cultura noastră, a hotărât să dea nouă mii de coroane pentru scopuri culturale românești.

Cordiana, institut de credit și economii în Fofeldea, care are filială în Agnita, și-a ținut adunarea generală Duminică în 12 Martie. Președinte dl Jos. Lissai. Adunarea ia cu plăcere la cunoștință, că institutul înainteză din an în an. Activele societății sunt K. 680 mii. Profitul curat K. 16,950.—. Depunerile spre fructificare sunt K 315.000; mai mult cu 30 mii, ca în anul premergător. Fondul de rezervă 34.000, special de rezervă 2500 K. Revirementul total K 7.300,000 Dividenda s'au stabilit cu 9% = 9 K de acție. S'au votat statutele fondului de penziuni al institutului. Fondul de penziune este K 2000. În direcțiune s'au ales dl *Valeriu Bonca*, paroh în Fofeldea, *Dr. Sim. Cheșian*, adv. Agnita și J. Neag, în comitetul de supraveghiere: Sim. Dragoman inv. penz. Cichindeal, A. Milea, T. Sava, Pavel Manuel și Roman Maiang.

Cassa de păstrare (Sparkassa) săsească din Sibiu și a ținut de mult o adunare generală. Din venitul curat de 298 mii 897 coroane s'au dat fondului de rezervă 149 mii 440 cor., iar pentru scopuri de binefacere și culturale (școli, spitale, meserii, biserici etc., apoi pentru tovărășii Raiffeisen ș. a.) tot atâta.

Povețe

cu privire la îngrijirea și plantarea pomilor altoiți, și a pădureților.

Se apropie timpul când bunul econom își procură și plantează sau pomi altoiți, formați gata, sau numai pădureți, pentru a-și face școală de pomi, ca să-și crească însuș altoii de lipsă.

Pentru ca plantațiunea să ne fie foloșitoare, nu e de ajuns să procurăm pomii dela cutare firmă mare, dar e de lipsă să observăm la sosirea pachetului, la despachetare, la îngrijirea altoilor sau pădureților până la plantarea și la plantare însuși următoarele regule:

Îndată ce suntem încunoștințați, că ne-a sosit la stație pachetul, cu pomi sau cu pădureți: numai decât să mergem după el și să-l transportăm acasă și să nu-l lăsăm cu zilele în stație, deoarece atât frigul, cât și seceta (căldura) sunt stricăcioase rădăcinilor.

Dacă pachetul e înghețat să-l punem în un loc scutit de frig, dar nu călduros; așadar într'o cămară sau pivniță și să-l lăsăm acolo să se desghețe. După 4—5 zile putem să desfacem pachetul, și până la plantare îngropăm pomii sau pădureții în pământ.

Dacă primăvara desfăcând pachetul, aflăm că coaja altoilor sau a pădureților e vestejită, sbârcită, în cazul acesta să tăiem capetele rădăcinilor mai groase și punem altoii sau pădureții într'o cadă cu apă pentru 1—2 zile, prin ce își trag de nouă apă și să delătură crețele (sbârciturile) coajei. Altoii încâtva vestejiți se mai pot pune în lungime în un șanț, unde acoperindu-i cu pământ, îi udăm. După 3—4 zile îi scoatem din șanț și sau îi plantăm îndată, sau dacă nu-i putem planta, îi îngropăm așa încât rădăcinile și 16—20 centimetri din trunchiu să ajungă în pământ.

Lucrul de căpetenie la plantarea pomilor e, ca groapa să fie destul de mare. Groapa să fie 70—80 centimetri adâncă și 100—120 centimetri largă. Groapa să se săpe totdeauna cu vre-o câteva săptămâni înainte de plantare, dacă plantăm toamna groapa se va face în luna August, sau Septemvrie, dacă plantăm numai primăvara, atunci groapa se face toamna sau în decursul iernii.

Când săpăm groapa, pământul cel bun de deasupra îl punem la dreapta, cel de desubt, care e mai slab, îl aruncăm la stânga gropii. Dacă am săpat groapa: o umplem două din trei părți cu pământ bun care a fost deasupra și îl adăugăm la mijloc făcând un mușuroiu (dălmă) aceasta e de lipsă ca pământul să se așeze până la și înainte de plantare, iar nu după plantare.

Înainte de a planta baten parul la distanță de o palmă dela mijlocul groapei după aceea tocnim mușunoiul și plantăm pomul.

Pentru plantat pregătim pomul în modul următor:

Cu un cuțit bine ascuțit sau cu foarfeci bune tăiem din rădăcini atâta cât neapărat de lipsă, ca să nu fim împedecați la așezarea lor și la plantare. Rădăcinile stricate se taie de tot, iar cele vătămate deasupra vătămăturii. Tăietura să fie totdeauna cătră pământ pentru a se vindeca mai ușor. După aceea așezăm pomii 2—3 ore cu rădăcina în un vas cu ciurială făcută din lut (pământ galbin), bălegă de vită și apă. Pentru plantare luăm pomul din ciuriala aceasta.

La plantare așezăm pomul lângă parul mușuroiului din mijlocul groapei, având grijă să nu-l punem mai adânc decât a stat în școala de pomi, fără mai bine ceva mai sus, căci cu pământul se mai așează. Până unde a stat în pământ în școală, se cunoaște după culoarea coajei. Rădăcinile le așezăm cu grijă pe mușuroi și apoi cu mâna punem pământ bun și fin pe rădăcini și între ele, îndesând bine pământul cu mâna, ca să nu rămână spațuri goale. Dacă am acoperit rădăcinile cu cel puțin 5 centimetri pământ atunci putem îndesa pământul, călcându-l cu piciorul începând dela marginea groapei și mergând spre mijloc. Peste pământul acesta putem pune un strat de gunoi de 10 centimetri grosime, care nu numai că îmbunătățește pământul și ofere (dă) diferite materii de nutre-mânt pomului, dar totodată îl apără și contra pericolului de a se usca, conservând umezeala. Dacă plantația se face primăvara îl udăm după aceasta cu 3—4 căni (cofe) de apă și apoi umplem groapa de tot cu pământul care ar mai fi lângă groapă, făcând în jurul pomului o albă din Pământ.

Terminăm plantarea, legăm pomul de parul bătut mai înainte. Parul să ajungă numai până sub coroană, iar vârful parului se rotunzește pentru a nu vătăma pomul. Pentru legat putem întrebuința paie sau nulele de răchită (salcă). Pomul se leagă sub coroană și la mijloc, legătura să aibă forma unui 8 culcat, adecă să fie trasă și între pom și par ca să nu se frece unul de altul. Legătura să nu fie prea strânsă, ca pomul să se poată așeza cu pământul.

Pomii plantați să se taie și anume la meri și peri, mlădița să rămână de 70—80 centimetri de lungă, la vișini, cireși, caisei.

perseci rămân 5—6 ochiuri, la pruni ceva mai mult.

Nucii nu se taie.

Dacă plantarea pomilor s'a făcut toamna, atunci se taie numai în primăvara următoare.

În caz de secetă pomii trebuiesc udați. E bine să acoperim albia făcută în jurul lor cu un gunoi păios pentru a conserva (păstra) umezeala din pământ.

Pădureții se plantează primăvara în școala de altoit. Pentru școala de altoit să se aleagă un loc plan (oblu) și deschis, unde umblarea aerului nu e împiedecată de ziduri, pomi etc. Pământul se rigolează de ziduri, pomi etc. Pământul se rigolează (destindă, întoarce) toamna sau iarna la 60 centimetri adâncime. Primăvara plantăm pădureții luând distanța (depărtarea) rândurilor de 80 centimetri, iar în rând 40—50 centimetri. Pădureții din rândul al doilea se cază la mijlocul pădureților din rândul întâiu, cei din rândul al treilea iar în direcția celor din rândul întâiu. Prin împărțirea aceasta razele soarelui pot străbate, și aerul căldura pot circula mai ușor.

Pădureții pentru plantare îi pregătim în modul următor: Rădăcinile vătămate sau stricate le depărtăm, rădăcina principală o scurtăm pe jumătate din lungime, celelalte numai puțin, mlădițele de pe pădureți le curățăm până la 30 centimetri înălțime, ce e mai sus se scurtează, asemenea și pădurețul se scurtează la 40 centimetri lungime. După aceasta așezăm rădăcinile pădureților în ciuriala făcută din lut, balegă de vită și apă, și din aceasta îi plantăm, udându-i bine cu apă.

Pentruca pădureții să fie puși în rând, e bine a se folosi o sfoară împărțită și lângă aceasta să așezăm pădureții în groapă.

Îngrijirea mai departe a pădureților constă în aceea, că pământul să fie curățit de buruieni și în cas de secetă, dacă e posibil, îi udăm.

Pădureții se altoesc în luna Iulie-August prin oculare.

Sibiu, 13 Martie 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pant. Lăcuța
prez

Vic. Tordășianu
secretar.

Poșta Redacției.

nl. Am primit toate cele trimise. Cauza întârzierii este îmbulzeala de material. Vom folosi însă și una și alta la timp potrivit. Continuăm deci a scrie în această materie. Pe de altă parte ne-ar fi binevenite din când în când și un fel de corespondențe de prin părțile acelea. Bine înțeles, de cuprins general, nu local, caracterizând starea, viața și înaintarea, eventual și părțile cele rele, cari stânenesc poporul la înaintare. Fiind foaia noastră lăgătată peste toate *fraturile locuite de Români* nu prea putem publica corespondențe locale lungi. Astfel de lucruri trebuie să le concentrăm la *Cronica*, căreia i-am dat o extensiune foarte mare. Mai pe larg putem publica numai corespondențe și articole de cuprins general.

Ioan Popa în Rusia. Epistola cu adresele am primit-o. De asemenea au sosit și banii în 21 Ianuarie, dar pe cupon nu era adresa aceasta, că dela cine și pentru ce se trimit banii? Astfel am fost siliți a aștepta, până când va reclama cineva în cauza acestor bani. Foaia e plătită până la 30 Iunie. Cele 5 cîlindare încă s'au trimis.

George Zaiț în G. Corespondența Dumnilor am dat-o la locul cuvenit. Credem, că în câteva zile vei primi cele dorite.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

CALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

De vânzare.

O casă constatătoare din o odaie cu cu-lină și grădină se află de vânzare. Doritorii a se adresa la Ana Dănilă, Sibiu, strada Kürschner Nr. 13. 85 1—1

Nr. 1223—1910 prim.

87 1—2

Publicațiune.

Subscrisa primărie comunală a comunei Nucei (comitatul Szeben) dă în interprimdere edificarea hotelului comunal după planul și preliminarul aflat în cancelaria comunală a comunei Nucei.

Să provoacă deci toți acei interprimzatori, cari voesc a lua în interprimdere sus-numita edificare a să prezenta la licitația minuendă, ce se va ține în 4 Aprilie 1911 la 2 oare d. m. în cancelaria comunală. Să notează, că pe baza condițiilor acele ce o va lua sra să o edifice din speșele lui proprii și să o folosească oare-care timp.

Condițiile mai deaproape presum planul și preliminarul să pot vedea în carele oficioase de către interprimzatori în cancelaria comunală.

Nucei, în 17 Martie 1911.

Primăria comunală:

Octavian Fruma, Simion Steva,
vicenotar. primar.

Csödtömög eladás.

Vagyonbukott Löbel Dávid és Tárasa nagyszabeni bejegyzett üzég csöd ügyében a a csödválasztmány 1911. évi március hó 20-án tartott ülésén hozott határozata folytán a csödtömöghez leltározott és Nagyszabon Kleiner-Ring 29 házaszám alatti tüzleti helyiségben levő, a csödleltár C 1—1631 tétel alatt felvett 24795 K. 69 f. beszerzési és 14228 K. 65 f. becsár értékű zárt ajánlati verseny után fog adatni.

A bánatpénz 1500 K. Venni szándékozók az itt meghatározott összegű bánatpénzzel ellátott ajánlataikat zárt borítékban legkésőbb f. évi április hó 12-ik napjának d. e. 12 óráig Dr. Kabdebo Oszkár csödválasztmányi elnök urná, Nagyszabon Mészáros-uteza 33, adják be.

Vevő köteles a vételért, valamint a vételi illetéket az ajánlati verseny befejeztével tömeggondnok kezébe készpénzben azonnal kifizetni és a megvett árukészletet az üzlet-helyiségéből 3 nap alatt elvinni.

Azon esetben, ha vevő fizetési kötelezettségének eleget nem tenne, bánatpénzét a tömeg javára elveszti és ezenfelül a szűkességé válóndó njabbi értékesítéssel felmerülő költségeket és károkat is megtéríteni tartozik. A csödválasztmány, valamint a tömeggondnok a csödtömögbe leltározott áruknak mennyisége illetve minősége tekintetében szavatorágot nem vállal; a választmány a teendő ajánlatok közül szabadon választhat és amennyiben azokat megfelelőnek nem találja — az összes ajánlatokat is mellőzni jogosult. Folyó évi április hó 12-én délután 3 órakor a csödválasztmány t'ést tart, melyben a beérkezett ajánlatok felett fog határozni. Az árúrsktár, valamint a csödleltár tömeggondnok közbenjóstéval minden köznapon délután 3—5-ig megtekinthetők.

Dr. Fruma János,
tömeggondnok.

91 1—1

Loc deschis.

Unde se pot procura cele mai elegante reverenți și ornate bisericăști? La „Croitoria Universală“ I. Petrașcu, Sibiu, strada Csanádel Nr. 30 Telefon Nr. 172. — Serviciu prompt și conștientos. Prețuri moderate.

Bioscopul Apollo

se află

în Piața Hermann.

Direcțiunea: **EMIL TOTH.**

Reprezentatie de deschidere

la 1 Aprilie 1911

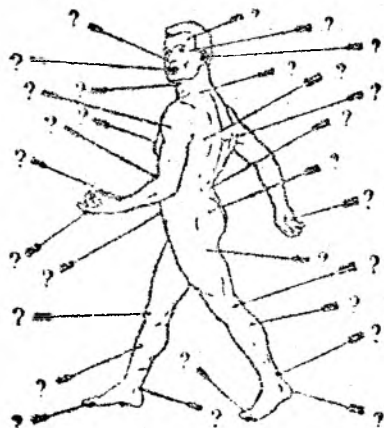
75 1—

Nu uita

stimato cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Te doare ceva ?

I. Reșemital „Fluidul Elza“ alui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spure), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțea, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gît și morburi din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mânat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețea, rigăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa: 277 19—22

Eugen V. Feller, apotecar

Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Mere frumoase

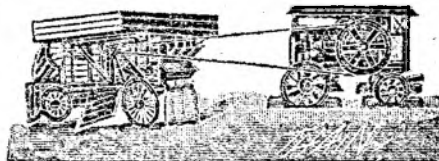
vre-o 50 de ferdele, se află de vânzare cu preț moderat. Adresa se află la administrația „Foi Poporului“. Pentru răspuns este a se adăuga o marcă de 10 bani.

Dacă D-Ta vrei să ai

o mașină de imblătit cu motor, cruțătoare

sigură în lucrare

implinind lucrul distins

și pe lângă prețuri favorabile, cu condiții de plată ușoare, cu garanță deplină, — atunci adresează-te cu cererea la

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 66,

La cerere se trimite catalog și preliminar gratis și franco. 92 1—10

Sămânțuri

de tot felul pentru

legumă, flori etc. ♦

și

68 2-

sămânțuri economice

de calitate și curățenia primă se capătă la

Carol F. Jickeli

SIBIU, filiala Piața mare 21

cu și în Alba-Iulia, Strada Széchenyi 13.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbește în persoană cu referențial cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

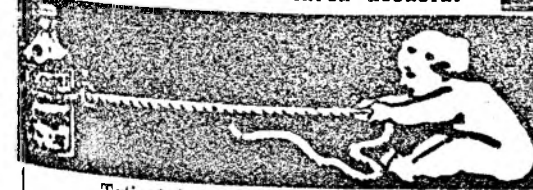
Tata mi-a permis. Sunt numai învățatori de
cigarete JACOBI-ANTINICOTIN.

Veritabilo numai în cutii mici de cigarette
cu numele Jacobi. — Fiecare carton conține chipuri
interesante Röntgen. 38 6-26

Emulsiunea Egger

veritabilă numai cu marca aceasta.

Toți părinții să deie copiilor în timpul de iarnă EMULSIUNEA EGGER, de oarece aceasta întărește copiii, ajută la întărirea oaselor și are un efect bun asupra dezvoltării și hrănirii. Mijloc potrivit contra tusei și durerilor de stomah. Foarte folositor în timpul ieșirii dinților. Recomandat de medici vestiți, de oarece este cel mai bun preparat, nu are miros neplăcut, ci un gust plăcut, ușor de mistuit și încunjură toate boalele de copii. — Prețul unei sticle 2 coroane în apotecă. Trimitere cu poșta prin „Reichspalatin - Apotheke“, Budapest, VI, Váci-körút 17. 336 9-12

3 sticle 6 coroane franco
pe lângă trimiterea înainte a banilor.

În Sibiu se adă la:
apotecarii Guido Fabritius și J. C. Molnar.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteritei Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul său, unde se
eșecută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 4-52

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-
noscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele
confesionale cu avantagii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu
plăți simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zărire (copii), pentru
serviciul militar, și asigurări pe spece de înmormântare, mai departe asigu-
rări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asi-
gurări de pagube la apărute. 60 11-

Sumele plătite pentru pagube de foc până la
sinea anului 1909 K 4.831,168-51

Capitale asigurate pe viață
achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112.045,412-
sifârșitul anului 1909 (viață . 10.847,132-
Fonduri de întemeiere și de
rezervă 2.309,387-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratis orice
informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.
Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul Institutului în condiții favorabile.

Spre binevoitoare atențiune!

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că subscrisul întorcându-mă
acasă din Germania și America, pe unde am umblat, m'am așezat în Săliște
(comitatul Sibiului).

Primesc și execut solid, cum și în ori ce stil tot felul de lucrări cari se țin
de bransa bătășitului, precum: case, șuri, coperișuri, verande, vile, poduri, porți
moderne; apoi grajduri pentru vite, podite astfel, că scândurile nu se bat cu cuie,
ci se pot ridica și pune iar la loc ori când. Cine dorește lucru bun, să se adre-
seze mie cu toată încrederea, atât din Săliște cât și din jur.

Cu toată stima

53 2-2

IOAN SCHUSTER

măiestru bărdăș în Săliște, strada Mare Nr. 305.

Mașinile de cusut

ale firmei

Seidel & Naumann

sunt cele mai bune și mai ieftine.

Singurul reprezentant pentru Sibiu și jur:

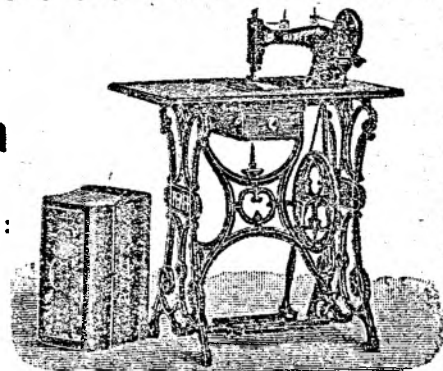
Carol F. Wultschner

Sibiu—Nagyszeben

strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43

Reparaturile se eșecută conștientios pe lângă preșturile cele mai ieftine.

Depozit de tot felul de articli și părți singuratic
ce sunt de lipsă la mașinile de cusut.

La

Moriz Ballek

au sosit

haine moderne ♦ ♦

♦ ♦ ♦ de primăvară

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 4-6.

88 1-3

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e pătaoară la o hi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și suciri trupești sunt atrufiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au zdrobit sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei des usir, binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere năcașurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcașuri ori și (ei), ci trebuie să ne adresăm unui as fel de medic specialist, conștencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákoczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește oricine (aât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucirile trupești ale bolnavului să curăță, nervii se întăresc, tot organismul se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vindecare chiar și casurile cele mai negișe, ranele sifilitice boalele de țeve, besică, nervi și șira spinărei, inceputurile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și esire seprată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este ptedecă, căci dacă cineva, din orice cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite ficăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Domineca până la 12 ore a. m.) **Se curăță și cu Ehrlich 606.** Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV. Muzeum-kört 13. 58 10—

O brutărie

cu toate uneltele trebuincioase, apoi casă de locuit, grădină etc., se dă în arândă pe unul sau mai mulți ani. În depărtare de 3 kilometri se află un joagăr mare al firmei italiene pentru exploatarea lemnului. Doritorii să se adreseze la **Ana Nicolae Oana**, în Veștem Nr. 225 79 2-3

Casă de vânzare.

În Sibiu, Poarta Turnului, se află de vânzare o casă frumoasă, construită din 4 odăi și 3 culine, curte, șură și pivniță. Casa e instalată cu lumină electrică și e foarte potrivită pentru o cărcimă cu boltă, mizerie etc. Informațiuni se dau la administrația „Foi Poporului“.

De neîntrecut!!

În ce privește prestațiunea și durabilitatea, cele mai bune și din nou îmbunătățite sunt

„ERIKA“**Pumpe cu**

(Să nu se schimbe cu alte pompe, ce sunt fabricat inferior)

Pentru comune, întreprinderi economice, grădini, curți, unde se folosește multă apă, aceste pompe sunt cele mai potrivite.

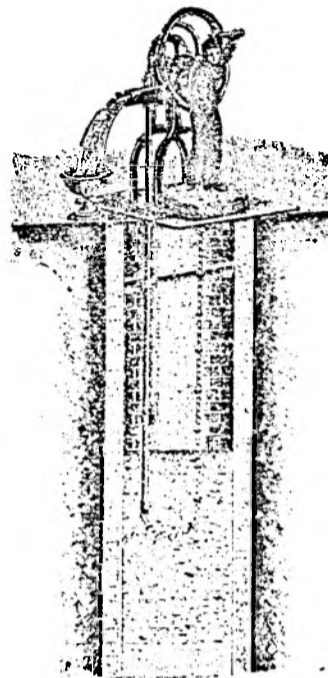
Cereți prospecte dela

lanțuri.

(Să nu se schimbe cu alte pompe, ce sunt fabricat inferior)

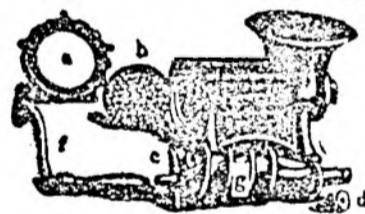
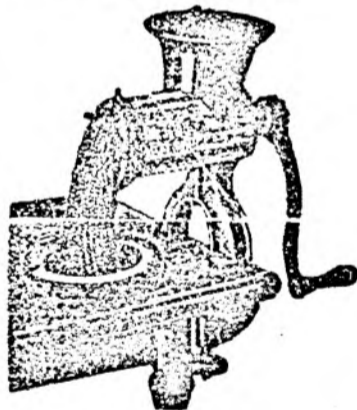
Prețurile sunt atât de moderat scotite, încât aceste pompe, pe lângă aceeași construcție solidă, nu se pot vinde de nimenea mai ieftine.

Cereți oferte dela

AND. RIEGER

prima fabrică transilvană de mașini economice, turnătorie de fier și de metal, în Sibiu.

89 1-4

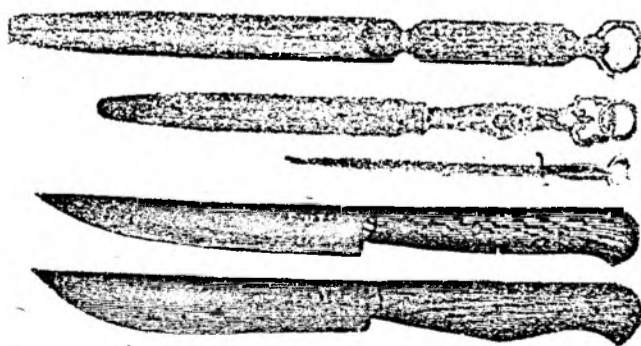
Părțile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de capac, b) Găurit, c) Cuțit, d) Șirof dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Cor. 1-90

— Fiecare să capătă separat. —

Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de ras
taie pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	8-10	3-80	5-80	6-20	6-	12-50	9-50	19-	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cărnați se poate folosi cu umplător de cărnați — 1 umplător de cărnați cor. —46.

Cuțite de carne

Cuțit de Dick

sub garanție pentru fiecare bucată dela până la 90 fileri — calitate bună dar garanție dela 44 până la 68 fileri.

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 într. lung. 36 cm. cor. 4-70
Nr. 88 într. lung. 29 cm. cor. 8-80
Nr. 123 într. lung. 19 1/2 cm. cor. 1-40

Cuțit de împuns

Nr. 7 cu mănere albe:
Lungimea tășului 6 7 8"
cor. 1-80 1-50 1-80

Cuțit de ucis

Nr. 8 plăcele polite cu împunătoare de aramă:

Lungimea tășului	4 1/2	5	5 1/2	6	7
cor.	2-10	2-40	2-70	2-90	3-

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomandă.

CAROL F. JICKELI
SIBIU și ALBA-IULIA.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
Indicativ pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care se folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și reeali.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțin valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai etichile originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 89 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Terök, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::
Șoseauă Elisabeta Nr. 8 nou.
Expediție zilnică. 293 33-42

Din țigăria din Avrig
(Felek, comitatul Szeben)

oferim 70 2—20

Țiglă de cement

de prima calitate în diferite culori pe
— lângă garanție îndelungată. —

J. Răduțiu & Comp.

8 zile de probă!

Nu cumpăra cias, fără ca să nu-l fi
probat. Eu trimit la ori-cine un cias de aur
plaque pentru domni, 14 carate, cu coperiș
duplu, pe lângă prețul de 20 coroane.
La facerea comandei sunt a se trimite numai
10 coroane (sau la din contră aceasta
sumă se va lua cu rambursă), iar restul este
de a se plăti numai după timpul de probă.
Garanție de 3 ani pentru mers bun. Coman-
dele sunt a se adresa la 34 5—6

JOH. WEINER

Wien XIX/1, Boschstrasse 2/7.

Picuri de stomach
de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picuri de
stomach de Mariazell”, sunt cel mai
bun leac, valorat de 30 ani, contra
la orice suferință de mistuire,
arsuri de stomach, îngrășare,
dureri de cap și de stomach,
colică, insomnie, lipsa de sânge,
anemie etc. Să capătă în farmacia
cu prețul de 90 fileri și Cor. 1.60.
6 sticle cu Cor. 5.40, 8 sticle duble cu
Cor. 4.80, expediază franco produ-
centul C. Brády, farmacia „Regele
Ungariei” Viena, I. Fleischmarkt 2. Depou 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica
Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrie-
rea, ca pe chipul din clișeu de aci. 28 7—25

În Sibiu se află de vânzare în apotecile: A.
Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

Ludovic Terencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stoffe de lână
în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru halne de
bărbați stoffe englezești, franțuzești și
indigene, din cari se execută după
măsură cele mai moderne vestminte
precum: Sacko, Jaqueto, și halne de
solen, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită nou-
tățile de stoffe pentru pardisiuri și
„Baglam”, cari se află totdeauna în
depozit bogat.

Asupra reversurilor confecțio-
nate în atelierul meu, îmi permit a
atrage deosebita atențiune a On.
domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez
un rind complet de haine în timp de
24 ore. 69 11—

Uniforme pentru voluntari, cum și
tot felul de articole de uniformă, după pre-
scripțiile croitorii cea mai nouă.

Lucrezi

în interesul propriu

dacă numai la

MORIZ BALLEK

magazin de haine de fabrică

îți cumperi

hainele trebuincioase

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 4—6.

88 1—8

10 tauri bivoli de 2 1/2 ani

3 tauri roșii de 2 ani

se vând pe lângă condiții avantajoase la

Michael Lutsch

comerciant în Agnita. 77 2—5

Casele

din Sibiu, Grabengasse Nr. 5. (4 obilii, eu-
lină, grădina frumoasă și curte) și Schwim-
schulgasse Nr. 22 (2 obilii, culină, grajd, gră-
dina mare și curte) sunt din mână liberă de
vânzare. Deslușiri dă dl. **N. Cădea**,
Sibiu, dramul Cisnădiei Nr. 6. 43 5—

O grozavă greșală

a făcut acela, care n'a fost prevăzător și contra
roumei, podagrei, junghiurilor din coastă, du-
rerii de membre, durerilor de șele și spate, de
picioare etc., n'a folosit veritabilul

REPARATOR al lui Kriegner

ci vreo imitație. Noi recomandăm deci fiecărui
reumatic și fiecui, care suferă de boalele de mai
sus, de dureri provenite din curent, răcire, să
folosească numai decât 30 5—8

REPARATORUL veritabil al lui Kriegner

care să produce singur în farmacia lui Krieg-
ner, Budapest, Kalvin tér, astfel aici au
să se adreseze comanda. O sticlă mică costă
1 Cor., una mare 2 Cor. Pe postă franco 5
sticle mici 5 Cor. sau 3 sticle mari 6 Cor.
Acest leac vechiu și excelent e mai bun ca
orice Franzbrantwein, fiindcă vindecă după o
singură fricțiune. — La comanda să fiți atenți
la adresă, ca să nu căpătați imitații.

Cine este dușmanul plăcerii la viață?

Cartea cu acest titlu se trimite gratis.

Banca de escont și casa de păstrare
Sibiană

societate pe acții

(strada Cisnădiei Nr. 41)

primește

Depuneri spre fructificare

CU 5 ¹ | 0 |
2 | 0

Blanchete poștale pentru trimiterea liberă de porto a
banilor, ce sunt a se depune la bancă, se trimit la cerere
ori cui gratis. 76 3—4

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinoară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltnergasse 45

Magazin bogat în articole pentru
cărotat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi
și procovături, porțimoneo și bretele solide
și alte

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Carele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârsobi)
permanent în depozit.

Toate articolele din brânzele sumate și reparatură lor se execută prompt și ieftin

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. 82 6—

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

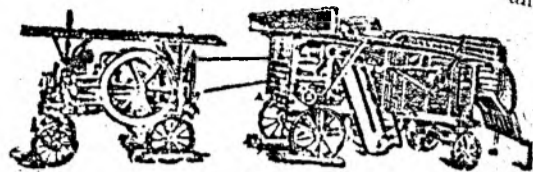
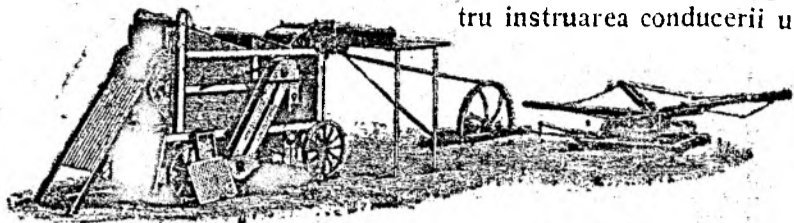
Mare deposit de hamuri pentru cai dela scuturile cele mai ieftine până
la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

* **Budapesta**, IX., Boráros
tér Nr. 21

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko**.
NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Pe
tru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un montaj

Construcția cea mai nouă.

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobotul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblătīt și curățīt, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblătīt.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea gentului, ajung deci mai ieftin în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRAȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de speșe să trimite la cerere gratis.

Doamnelor!

La cumpărare de
jachete pentru dame

rog a cerceta magazinul meu elegant și foarte bine asortat.

Prețuri fără concurență.

Moriz Ballek

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 4-6

88 1-3

Scoabe și alte unelte

pentru zidiri 74 2-4

fabricat bun, se află în depozit în cantitate mare și ieftine la

ANDREAS RIEGER în Sibiu.

Listă de prețuri se trimite la cerere gratis și franco.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Nu cumpăra
nimic altceva contra

TUSEI

răgușelei, catarului, slegmel, catarului bronchial și de gât, ci numai Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** cu

5900 atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

1 pachet 20 și 40 fil. 1 dosă 60 fil.

Se capătă în toate apotecile, dragueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Auléo!

Afurisita de tusa
mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrocănare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Depoul central:

farmacia „La palatină”
Budapest, VI, Váci körút 17.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummeler, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sobeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

Trăiască

Pastilele lui Egger
mă scapără iute.

>Mugurul< însoțire economică-comercială Elisabetopole
(Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:

Însoțirea economică „Mugurul” Elisabetopole (Erzsébet-comercială, város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 17 — cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Însoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimiteți băleți la cursul practic de altoit!

Replantați-vă viile cu altoi dela firma română!

Ingrădīturi uimitor de ieftine!

Invențiune
senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc
superioritatea neîntrecută a

împletiturii Hungaria

patentată. 44 4-12

Să fabrică numai din sarmă sulfată cu zinc! Nu
o de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30
fileri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sarmă, de ingrădītură din împletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientios. — Preț-curent ilustrat, gratis și franco.

Foarte corăspunzător!

Mannare foarte ușor!

